

K A M N I Š K I T E K S T I L E C

TEKSTILEC

20. 10. 97

Vsebina

Osrednja tema

Strateški poslovni načrt:

Sprememba miselnosti
in poslovne filozofije

1

Skozi polletje 1997

3

Kaj moramo vedeti o delnicah

14

V vrtincu predstavitev
in prodajnih akcijah

16

Kako do boljše kakovosti

19

Projekt za boljše zdravje in počutje...

...Da postanemo tovarna uspešnih,
zdravih in zadovoljnih delavcev

20

Svilanitovi počitniški kotički

22

Aktivni že sedemindvajset let

23

Sindikalni izlet

24

V slovo in spomin..

26

Slovo, ki ni bilo slovo

27

Zgled

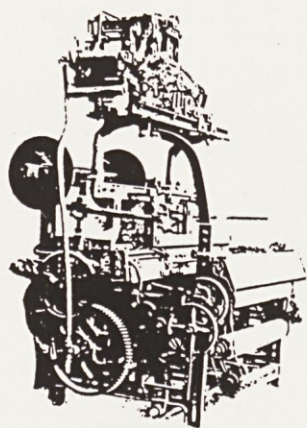
Slovo od obratovodkinje

28

Za spominski album

Delovni počitniški utrip

28

"KAMNIŠKI TEKSTILEC"

LETNIK XXXV, 1/1997

Glasilo izdaja Svilarit, d.d., tekstilna tovarna
za delavce, upokojene in delničarje brezplačno

Glasilo ureja uredniški odbor

Jože Nograšek, Anton Jerman, Anka Hubad,
Janez Kimovec, Marinka Pinterič, Jana Maletič

Odgovorna urednica: Mija Senožetnik

Tehnično urejanje: Ivana Skamen in Andrej Verbič

Naklada: 1250 izvodov

Grafična priprava: Grafiti, d.o.o., Ljubljana

Tisk: Franjo Jereb, Artigraf, Idrija

Spoštovani!

Pred vami je 1. letošnja številka tovarniškega časopisa Kamniški tekstilec. Ni zamuda vzrok, da je pred vami šele zdaj, na pragu jeseni! Vzroki so povsem druge - v prizadevanjih, da bi bili naši zaposleni delavci, upokojeni sodelavci in delničarji objektivno in čim boljše obveščeni o poslovanju podjetja ter drugih dogodkih v zaokroženih obdobjih poslovanja, to je prvi polovici leta in ob zaključku poslovnega leta. Zato bo odslej naprej izhajal Kamniški tekstilec meseca septembra in meseca marca, še vedno torej dvakrat na leto.

Kot vedno doslej, vam tudi tokrat Kamniški tekstilec prinaša kroniko proizvodnih in delovnih utripov v prvi polovici leta, ki smo ga kljub obilnim težavam uspešno prebrodili. Veliko truda in naporov je bilo vloženih s strani vseh zaposlenih. Prebrali boste lahko še veliko drugih utrinkov: o kakovosti, o delničarstvu, o izletu delavcev... Osrednja tema pa je tokrat namenjena strateškemu poslovnemu načrtu, ki je v postopku sprejemanja. O njem glavni direktor g. Wiegele pravi, da ni čudežno zdravilo za naše poslovne napake in pomanjkljivosti. Spoprijeti se moramo s problemi in načrtovati uspehe. Zato je strateški poslovni načrt naša vizija in proces načrtovanih sprememb za nadaljni razvoj in obstoj. V ta sklop sprememb pa prav gotovo sodi tudi projekt, da postanemo tovarna zdravih, zadovoljnih in uspešnih delavcev.

Pri vsem tem pa moramo verjeti predvsem v skupne cilje in sposobnosti, vedeti moramo, kaj moramo storiti in na kraju samem nam ostane še zadnji korak - vse skupaj moramo uresničiti v poslovni praksi, da bomo preživeli.

Vabljeni k prebiranju in sodelovanju!

Uredništvo!

Osrednja tema

SPREMEMBA MISELNOSTI IN

POSLOVNE FILOZOFIJE

Skoraj leto dni je strokovna ekipa firme v sodelovanju z DEDALUSOM in dr. Bogomirjem Kovačem pripravljala strateški poslovni načrt, ki v teh jesenskih dneh dobiva svojo končno podobo. In v čem je bistvo tega načrta? V spremembi miselnosti in poslovne filozofije.

SVILANIT postaja v prehodu v novo tisočletje evropsko, tržno usmerjeno podjetje. Zadovoljstvo kupca in potrošnika naših izdelkov je merilo naše poslovnosti. Povezanost med kupci, zaposlenimi, dobavitelji in lastniki želimo vzpostaviti v takšni obliki, da ob različnosti interesov dosežemo optimalno zadovoljstvo vseh.

Na prodajnem področju predvidevamo zmerno rast prihodka, predvsem v izvozu. Nekaj optimizma na tem področju nam daje tudi postopno oživljanje južnih trgov, kjer imamo tradicijo in cenijo našo kvaliteto in poslovnost. Tržna naravnost firme in upoštevanje evropskih poslovnih norm lahko obdrži podjetje v srednjeevropskem prostoru hude svetovne konkurence na področju tekstila. Pri poslovnem rezultatu (dobičku ali izgubi) smo bili v preteklosti navajeni, da je to posledica razlike med prihodki in stroški. Poslovna filozofija se spreminja in je

dobiček pričakovan rezultat lastnikov, ki imajo v družbi svoj kapital. Izguba pri poslovanju je lahko le redka izjema, praviloma pa mora biti donos družb večji kot je obrestna mera za vezana sredstva pri banki za dobo enega leta. S takšnim pristopom za dosego planiranega rezultata se poslovna politika gradi na aktivnostih za boljšo prodajo in nižjih stroških poslovanja. V slovenski tekstilni industriji realno ni možno pričakovati visokih donosov in dividend, vendar ima kapital svojo ceno in proti koncu srednjeročnega obdobja je pričakovan dobiček na lasten kapital med dvema in tremi odstotki.

Zniževanje stroškov je pri poslovanju nenehen in nedokončan proces, na katerega so vplivi predvsem znotraj in naj bi bili zaradi tega lažje obvladljivi, kot je npr. prodaja, ki je odvisna predvsem od zunanjih vplivov. Seveda pa ima notranji vpliv na stroške problem v tem, da se moramo pogosto odreči lastnim interesom oz. stroške znižati z lastnim delom. Med pomembnejše stroške sodijo predvsem stroški materiala in storitev, stroški dela in stroški energije.

Zniževanju stroškov poslovanja je poleg tržne usmeritve dan največji poudarek in

Strateški poslovni načrt - naša poslovna vizija in proces načrtovanih sprememb za nadaljni razvoj in obstoj

Spoštovane sodelavke, sodelavci!

Jim Dator, predsednik Svetovne organizacije za proučevanje prihodnosti (WFSF), je pred časom na svetovnem kongresu združenja v finskem mestecu Turku opozoril, da se ljudje danes obnašamo kot na prijetnem pikniku na obali oceana. Kramljamo o hrustljavi perutnini in osvežilni pijači, ne da bi se prav zavedali, da je za nami orjaški potresni val globalnih civilizacijskih sprememb. Imamo samo eno možnost preživetja. Postanimo surfarji. Pustimo vsakdanje probleme, obrnimo se proti širini morja, preučimo valove, povprašajmo druge surfarje o njihovih izkušnjah, potem pa vzemimo surf in se spustimo proti valovom sprememb. Kaj nam pripoveduje ta zgodba? SVILANIT se sooča z velikimi tržnimi, tehnološkimi, informacijskimi in poslovnimi spremembami. Spremembe v poslovnem okolju so tako velike, da lahko podjetje in zaposleni preživijo samo tako, da celovito spremenijo podjetje. Večina evropske in tudi slovenske tekstilne industrije tega sporočila ni razumela in podjetja so propadla. SVILANIT ne želi ponavljati takšne usode, zaposleni preprosto nočejo premikati stolov na potapljajočem se Titaniku. Toda kam naj usmerimo svoja prizadevanja in kako naj uresničimo spremembe v SVILANITU? Dvoje spoznanj je odločilnih. Prvič, poslovne uspehe moramo načrtovati, nauspehi namreč pridejo sami od sebe. Drugič, podjetje potrebuje jasne cilje in strategijo razvoja, od kod gremo in kam želimo priti. Od tod temeljni sklep vodstva podjetja, da SVILANIT izdelava strateški poslovni načrt svojega razvoja do leta 2002. To ni običajen plan temveč opredelitev vizije podjetja, različnih scenarijev razvoja in strategij za poslovne spremembe podjetja. V njem bomo našli uravnotežen sistem sprememb na vseh poslovnih področjih podjetja. Vse te spremembe pa imajo skupen cilj: povečati poslovno uspešnost podjetja, ponuditi varnost zaposlitve in skupno razvojno perspektivo podjetja v naslednjem desetletju.

Temeljni cilj strateškega poslovnega načrta je najprej premik v "poslovnih glavah" naših menedžerjev in zaposlenih. Potrebujemo novo poslovno filozofijo in spoznanje, da se vsi

nahajamo na istem čolnu. Vodstvo podjetja lahko spremembe načrtuje, toda izpeljati jih morajo vsi zaposleni. Zato je drugi temeljni cilj novega strateškega načrtovanja v SVILANITU - spodbujanje podjetniških sposobnosti zaposlenih. Timsko delo in projektno organiziranje je izhodišče nove razvojne filozofije podjetja. Vsi v podjetju moramo spoznati, da je razvojna usoda podjetja odvisna od vseh zaposlenih. Kakovost izdelkov in poslovna učinkovitost zahtevata skupno sodelovanje in soodgovornost menedžerjev in zaposlenih delavcev.

Od tod dalje smo razvili tri scenarije razvoja: optimističnega, pesimističnega in realističnega. Prvi prikazuje uspešen razvoj podjetja: 3-4% rast prihodkov, novi trgi in proizvodni programi, obvladovanje stroškov, večjo dodano vrednost proizvodov, višje osebne dohodke in podobno. Drugi pomeni negativne rasti, poslovno izgubo, vedno slabši konkurenčni položaj podjetja doma in v tujini in na kraju vodi v radikalno sanacijo podjetja ali celo stečaj. Realistični se umešča med obema in je še najbolj podoben sedanjim razmeram v podjetju. Vsem trem pa je skupno spoznanje, da je prihodnost podjetja in usoda zaposlenih odvisna od dobrega načrtovanja poslovnih sprememb.

Razvojne dileme podjetja so velike. Ali bo SVILANIT povečeval fizično proizvodnjo ali pa se bo omejil predvsem na povečanje dodane vrednosti (večja kakovost izdelkov in višje cene)? Ali bo ohranil svojo poslovno neodvisnost ali pa se bo bolj povezal s tujimi poslovnimi partnerji, ki obvladujejo trge in višje poslovno znanje? Ali bo širil ali ožil svoje proizvodne programe in poslovne dejavnosti in podobno. Te razvojne dileme zahtevajo različne strateške odgovore. Za poslovni uspeh sta odločilni strategiji racionalizacije stroškov in strategija dodane vrednosti. Za hitrejši razvoj je pomembna strategija izvoza in strategija poslovnega sodelovanja. Za boljši konkurenčni položaj SVILANITA sta odgovorni strategija obvladovanja kakovosti in tehnološkega razvoja. Za poslovno perspektivo podjetja sta najbolj odgovorni strateško planiranje in strategija poslovnega reinženiranja (reorganizacije) podjetja. In tako naprej. Vsaka strategija načrtuje projekte za njihovo uresničitev in vsak projekt bo na letni razvojni konferenci SVILANITA dobil nosilce in konkretne naloge za uresničitev poslovnih sprememb. Strateški poslovni načrt je obsežno delo, ki je nastajalo skoraj leto dni. Vsi temeljni cilji, globalne usmeritve, strategije in ukrepi so rezultat skupne analize in dogovora najbolj odgovornega dela menedžmenta podjetja. Strateški poslovni načrt poudarja odločenost vodstva podjetja, da najde najboljše rešitve za izboljšanje poslovanja podjetja v prihodnosti. Pri tem sta enako pomembna skupno odločanje o poslovnih procesih in timsko delo pri izvedbi poslovnega načrta. Strateški poslovni načrt zavezuje vse zaposlene v podjetju. To je globalna usmeritev poslovne politike in hkrati sredstvo skupnega reševanja poslovnih problemov. Zato je strateški poslovni načrt hkrati tudi sredstvo nadzora in povečanja poslovne odgovornosti v podjetju. Temeljni poudarek v strateškem poslovnem načrtu je namenjen njegovemu uresničevanju. In prav tukaj se zaokrožuje celoten projekt poslovnih sprememb v SVILANITU.

Strateški poslovni načrt ni čudežno zdravilo za naše poslovne napake in pomanjkljivosti. Toda na drugi strani ni druge alternative. Spoprijeti se moramo s problemi in načrtovati uspehe. Pri tem pa moramo predvsem verjeti v skupne cilje in sposobnosti, vedeti moramo, kaj moramo storiti in na kraju nam ostaja samo še zadnji korak - vse skupaj moramo uresničiti v poslovni praksi.

glavni direktor
Bogomil Wiegele, inž.

predvidevamo v srednje-ročnem obdobju znižanje stroškov med 20 in 25 %. Znižanje stroškov je predvideno z racionalnejšo porabo materialov in tako imenovano globalizacijo poslovanja, ki ima osnovo v trajnejših poslovnih povezavah v reprodukcijskih verigah, od dobavitelja surovin do kupca, z zmanjšanjem posrednikov in konkurenčnostjo partnerjev. Z investicijami pa predvidevamo dvig produktivnosti in zmanjšanje stroškov energije. Pri planiranju in spremljanju stroškov poslovanja se predvideva tudi sprememba načina dela pri planiranju in porabi sredstev. Z uvedbo kontrolinga bodo nosilci stroškovnih mest lahko porabili sredstva v skladu z rezultati poslovanja in planiranimi sredstvi.

Kot zaposleni delavci v firmi nas najbolj zanimata **socialna varnost zaposlenih in višina plač**. Po izhodiščih strateškega poslovnega načrta postaja masa za plače konstanta. Osnovno izhodišče plače je izpolnjevanje kolektivne pogodbe in delitvi ene tretjine večje poslovne uspešnosti, izražene v povečanju bruto dodane vrednosti. Povečanje plač na zaposlenega pa bo odvisno tudi od števila zaposlenih. Pri zaposlovanju se predvideva zmanjšanje zaposlenosti z investicijami, boljšo organizacijo dela in izločitvijo pomožnih dejavnosti iz družbe. Dvig produktivnosti in zmanjšanje zaposlenosti se predvideva tudi z vzpostavitvijo dobrih medsebojnih odnosov in spremljanja lastnih rezultatov dela s preteklimi rezultati in planiranimi cilji.

Dolgoročni razvoj in uspešnost poslovanja je ned-

vomno odvisno tudi od investicij in učinkov sredstev, ki jih v razvoj vlagamo. Za investicije predvidevamo pet do osem odstotkov prihodkov, kar v naslednje srednjeročnem obdobju pomeni pretežni del amortizacije in dobička. Pri večjih investicijah pa se predvideva tudi možnost dokapitalizacije.

Strateški poslovni načrt je izdelan v realistični in optimistični varianti z okvirnimi izhodišči, kaj je v poslovanju potrebno spremeniti za dosego predvidenih ciljev. Srednjeročni plani in letni gospodarski načrti bodo določali vsebino in dinamiko sprememb. Za izvedbo teh planov pa bo uprava poleg vodstvenih in strokovnih delavcev zadolžila še za posamezne zadeve imenovane projektne skupine. Strateški poslovni načrt je izdelan na osnovi sedanjih razmer in spoznanj, kaj bodo v nekaj naslednjih letih prinesle svetovne, evropske, slovenske in nedvomno tudi notranje razmere v kolektivu, pa bo potrebno dograjevati in upoštevati pri poslovnih odločitvah.

Strateški poslovni načrt vsebuje tudi pesimistično varianto, ki ima podlago v predvidevanjih izredno slabe letine bombaža in s tem njegovo drastično podražitev. Rešitev pri tej varianti pa je v drastičnih posegih v poslovanje tako na področju prodaje, zaposlenosti in večjega dezinvestiranja družbe.

Strateški poslovni načrt bo kot dokument izdelan v treh variantah: kot celoten dokument dolgoročnih poslovnih sprememb. Ta dokument predstavlja večjo mero zaupnosti, sa je z odkritjem poslovnih namer lahko družba

močno ranljiva in bo zato ta strateški poslovni načrt zaupne narave in namenjen samo vodstvu družbe. Druga skrajšana varianta bo izdelana za nadzorni svet družbe in izvleček tega bo namenjen večjim delničarjem kot vplivnejšim lastnikom in strokovni javnosti. Posebna varianta strateškega poslovnega načrta pa bo izdelana za zaposlene delavce in bo vsebovala predvsem cilje in poslovno kulturo znotraj podjetja.

Strateški poslovni načrt bo v septembru posredovan nadzornemu svetu, nato pa obravnavan še v kolektivu tako med strokovnim kadrom, kakor tudi predstavljen sindikatom in svetu delavcev. Namen strateškega poslovnega načrta je bil in bo še v nadaljevanju tudi v izobraževanju in usposabljanju za boljše delo med vsemi zaposlenimi, predvsem pa v spremembi odnosov in večji odgovornosti za delovne rezultate.

Prehod Svilanita v globalizacijo svetovne trgovine in spremembe v našem okolju v naslednjih letih bodo nedvomno na poslovanje vplivale tako močno, kot je vplival razpad jugoslovanskega trga. Če bomo na spremembe, ki jih danes že lahko predvidevamo, pripravljeni, bomo lažje obvladali nenadne negativne pojave, ki bodo nedvomno še tudi prišli. Razmišljati o razreševanju vseh problemov, ko se bodo pojavili, pa pomeni zamuditi vlak uspešnosti. Posameznik ima svoj vpliv na poslovanje, vendar je le člen v verigi. Voz napredka je možno doseči le s tem, če vemo kaj zmoremo in želimo in da so naša hotenja pri delu usklajena.

Strateški poslovni načrt je zato naša poslovna vizija in proces načrtovanih sprememb za nadaljni obstoj in razvoj.

Glavni direktor
Bogomil Wiegeler

SKOZI POLLETJE 1997

PROIZVODNI IN KAKOVOSTNI UTRIP V PP FROTIR

Obdobje šestih mesecev je obdobje, ko ocenjujemo dosežene rezultate in jih primerjamo s tistim, kar smo si zadali kot cilj. Predvsem se tedaj vprašamo, kaj smo in kaj nismo storili, kje so vzroki za nedosežene cilje, da bi jih v obdobju, ki še pride, le skušali uresničiti. Lažji cilji so hitreje dosegljivi, težji, pa od nas zahtevajo več angažiranja.

Vendar naj nas ne zapelje malodušje: tudi kakšen neresničen cilj bo počakal za drugi del leta, ko se ga bomo spočiti po dopustu, morda lažje lotili in spravili v realnost. Na zadovoljstvo ob doseženem pa tako v današnjem, hitrem tempu skoraj ni časa, ker so pred nami že nove naloge in zahteve. In kako smo želje in hotenja polletnega obdobja uresničevali:

TKALNICA FROTIRJA

Plan proizvodnje po dinamiki je bil v votkih dosežen 99% ali v primerjavi s polletnim obdobjem lanskega leta je realizacija dinamike višja za 8%. Tako lep rezultat je bil dosežen zlasti z dodatnim delom ob sobotah, kar je bilo povezano z zadostnim številom naročil. Zlasti smo lahko zadovoljni s preko-račnim planom dinamike v juniju, ko je bil plan presežen za 20,4% in realizacija v primerjavi z istim mesecem

preteklega leta presežena kar za 13%.

Seveda je bila večina te proizvodnje lansirana na zahtevni evropski trg, s čemer smo lahko zadovoljni, po drugi strani pa od vseh zaposlenih zahteva večje angažiranje glede kakovosti, količin in rokov dobav.

Za vso tekočo proizvodnjo lahko rečemo, da je postala zelo razdrobljena: več se zahtevnost izdelave, povečuje se število naročil, naročajo se majhne serije izdelkov, ob tem pa se povečuje število kupcev iz meseca v mesec. Prav zaradi vseh teh zahtev je še kako pomembno povezovanje in sodelovanje tkalnice z vsemi enotami, službami in oddelki.

Izkoristek hitro tekočih Sulzer statov je po letu in pol obratovanja prenizek; statve najmodernejše tkalske tehnologije so zahtevale drugačne pristope v smislu računalniške priprave vzorcev in zahteve, na katerih so vodje dela in vodstva že pridobili mnoge izkušnje. Zanesljivost obratovanja, hitra menjava vzorca, enostavnost, večja sigurnost nastavitve tež in razmerij pa je prednost in cilj, da s pridobljenimi izkušnjami postopno še dvigujemo produktivnost. Nenazadnje pa je po izdelkih s teh strojev povpraševanje kupcev največje in to je tudi prednost, ki jo velja izkoristiti. Prednostim vedno sledijo tudi slabosti, to pa je, da se kot

posledica slabših izkoristkov na teh tkalskih strojih slabša tudi kvaliteta izdelkov, ki je posledica uporabe surovih prej slabših fizikalnih lastnosti; ker smo morali zaradi naraščajočih stroškov bombažne preje (v pretežni meri iz uvoza) iskati cenejše dobavitelje, je to negativna posledica gornjih prednosti.

Stalne menjave asortimana, razdrobljenost in majhnost naročil je v preteklih mesecih povzročalo ozka grla na snovanju in škrobljenju, kar se je reševalo z vključevanjem nočne izmene. Kaže, da je problem ozkih grl na škrobljenju povečevanje deleža valk izdelkov in zmanjšano povpraševanje po "zwirn" kvaliteti.

Od vseh odgovornih v tkalnici se v naslednjem polletnem obdobju zahteva zmanjšanje zaloga vseh vrst preje, ki jemlje dragoceni prostor, slabšajo preglednost in vežejo finančna sredstva. Iskati se morajo rešitve za zmanjšanje škarta na brisačah in v metraži, ker nam zmanjšujejo dobiček in takih količin škarta ni možno več plasirati na majhnem slovenskem trgu.

ŠIVALNICA

Polletno obdobje je šivalnica planirano dinamično realizirala 105%, v primerjavi z lanskim polletnim obdobjem pa izdelala 2% več brisač; za letos pomeni, da ni predelala izdelanih količin tkalnice. Pač pa je enota dosegla izjemno realizacijo dinamike plana z zamikom - v juliju in to kar za 144,5%. V vsem obdobju so delavci opravili veliko število dodatnega dela, po potrebi pa so nekateri stroji obratovali v nočni iz-

meni. Vse to v cilju, da so bile količine izdelane in pravočasno odpremljene končnemu kupcu.

Nihanjem realizacij med meseci botruje dejstvo, da dobivajo vse več nalogov, ki zahtevajo sortirano pakiranje večjega števila barv in dimenzij, posledica tega pa, da brisače dalj časa čakajo na dosortiranje in šele nato sledi odprema kupcu.

Šivalnica postopno dviguje produktivnost na zaposlenega z boljšim izkoristkom avtomata D 600 in polavtomatov za širinsko robljenje. Kljub temu, da je občasno nastopalo večje število težjih okvar na teh strojih, so mesečne realizacije planov sproti dosegali.

Z modernizacijo obrata pred skoraj dvema letoma z najnovejšimi šivalnimi avtomati se je v primerjavi izpred deset in več let število zaposlenih zmanjšalo skoraj za polovico. Tedaj je bilo na širinskem robljenju veliko manualnega dela in veliko število šivilj; proizvodni procesi niso vplivali na taka nihanja v realizaciji. Tudi vzdrževanje šivalnih strojev je bilo enostavnejše, zastoji zaradi okvar manjši, bilo je le več problemov pri urejanju dela z ljudmi.

Moderni, sicer dragi avtomati z vgrajeno računalniško in procesno tehnologijo z zmogljivostjo za 10 šivilj povzročajo večje zastoje, če do okvare pride. Za to so potrebni izkušeni in dobri vzdrževalci, da čimprej odpravijo vzroke okvar. In prav tu vodstvu enote ni bilo prizanešeno - veliko naporov je bilo vloženih ob kadrovskih zamenjavah vzdrževalcev, posredno pa s tem nekaj "vroče krvi" v drugih enotah, ker je občasno prihajalo do zastojev.

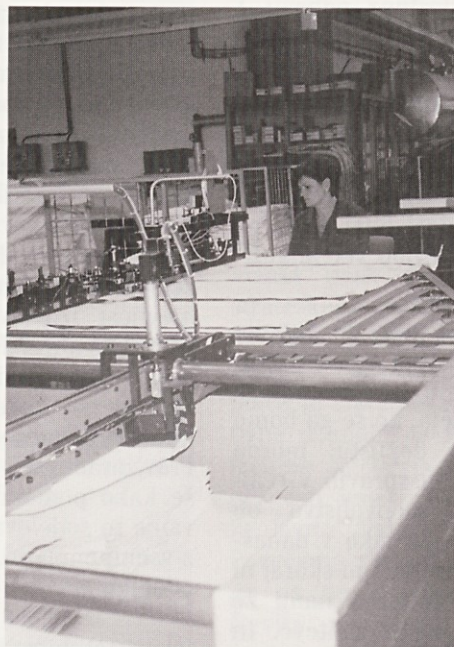
BARVARNA

Zaradi večjega števila kupcev in vse večjih zahtev po kakovosti so se zmanjšale dovoljene tolerance barvnih odstopanj pri barvanju tkanin in prej. S povečanjem teh zahtev so se povečevale zaloge nekakovostnih prej in potreb-

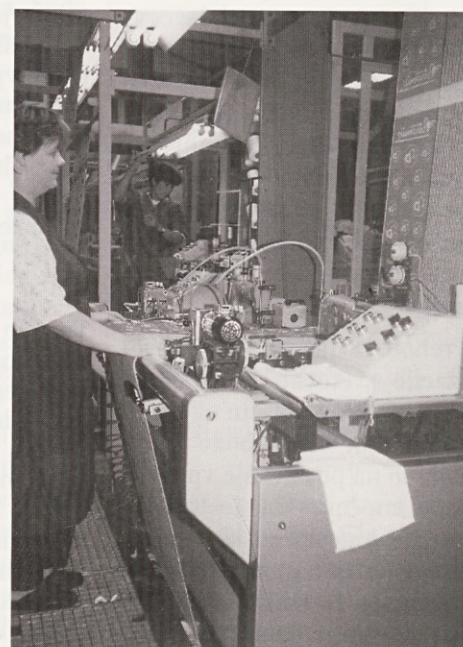
DELOVNI UTRIP - TA HIP!

Ani in Fani na pakirnem stroju

Izkoristek polavtomatov se povečuje

Pazita, da bodo dolžinski robovi trdno zašiti

Širinsko striženje je predpogoj za kakovostno zašito brisačo

Kako ne bi bile dobre volje, ko pa so pravkar z dopusta!

Dajanje in sprejemanje delovnih nalog z dobro voljo

Helena, ali bo barvna partija dobra?

Milan in njegov novi mladi pomočnik Dušan pri nastavitvi škroblnika

DELOVNI UTRIP - TA HIP!

na je bila nujna posodobitev barvnih aparatov za barvanje in beljenje preje. Letos bo za posodobitev barvane preje investirano cca 0,5 milijona DEM - en nov aparat in rekonstrukcija starega 250kg aparata; izražena je želja, da se v novem 1998. letu nadaljuje s tehnološko prenovo barvarne križnih navitkov.

V juniju je bil montiran nov 100-kg barvni aparat za izboljšanje kakovosti barvanih partij; aparat je rezultat najnovejše tehnologije barvanja s procesorskim in računalniškim vodenjem. Možna je velika kakovost barvne preje.

Aparata sta pripravljena tudi za barvanje surove preje na snovalnih valjih; odpadlo bo sušenje in previjanje preje.

Za izboljšanje kakovosti, variabilnosti in energetskih prihrankov bo nujno morala temu slediti tudi posodobitev plemenitilnice - barvarne metraže. To se že kaže pri zahtevnih velur tkaninah za plašče, ker nimamo tehnoloških možnosti za primerno kakovost tkanine in smo morali za pranje velur striženih tkanin iskati storitve v drugih tekstilnih tovarnah.

Barvarna križnih navitkov je dinamiko polletnega plana presegla za 17%, plemenitilnica pa za 4%. Plemenitilnica je imela ob koncu junija nadpovprečne zaloge surovih tkanin in jih mora v drugem polletju znižati na normalen nivo.

Prav tako se mora izboljšati tudi kakovost dela za potrebe šivalnih avtomatov ter zmanjšati število strganin v dolžinskih krajcih in število strganih brisač iz plemenitilnice.

KONFEKCIJA

Tako kot v šivalnici je bilo tudi v konfekciji veliko dodatnega dela; veliko delovnih sobot so morale biti šivilje na delu, kar je bilo velikokrat posledica zelo kratkih rokov zaradi pomanjkanja tkanine in pomožnih materialov.

Čiste lohn izdelave plaščev je v konfekciji malo, občasno pomagajo tudi šivalnici pri izdelavi večjih količin in kratkih rokih izdelave umivalnih vrečk.

V enoti pogosto nastopa neenakomernost naročil, tako da včasih iščejo usluge pri zunanjih izvajalcih, drugič pa je dela komaj za sproti.

Največ problemov je v prvem polletju imela enota zaradi pomanjkanja zadostnih količin kakovostne velur tkanine tako za tuje kot domače kupce. Delež zahtevnih velur tkanin in s tem plaščev se je letos močno povečal in ker barvarna ni tehnološko primerno opremljena, se je tkanina transportirala v usluge; tam niso imeli izkušenj s frotir striženimi tkaninami, tkanina je z zamudo prihajala iz uslug, bila je tudi slabe kvalitete in delovni nalogi so bili velikokrat le delno realizirani. Kot posledica slabe kakovosti teh tkanin so sledila ponovna zalaganja v tkalnici, s tem se je jemalo tkalske kapacitete novim naročilom, zamujani so bili roki dobav, potrebno je bilo večkratno krojenje za isti delovni nalog - dorezovanje, nekakovostna tkanina je šla v kg ostanke.

Vse napake predhodnih tehnoloških procesov se še kako pokažejo na končni izdelavi pred odpremo h kupcu - tako tkanja, barvanja, striženja. Te so močno izražene prav pri striženih velur tkaninah, ker mnoge napake na kontroli blaga niso vidne in se pokažejo šele v fazi striženja - izdelavi velurja. Prav na tem področju nas v drugem polletju čaka iskanje boljših rešitev, hitrejšega pretoka blaga, čimprejšnjega možnega odpravljanja in javljanja na izvor - preprečitev napake v tkalnici.

Konfekcija je plan dinamike prvega polletja realizirala 105%, v primerjavi z istim obdobjem preteklega leta pa je količinski plan preseгла za 26%.

In proizvodnja v PP Frotirju? Realizirana je bila 106.9% glede na dinamiko letošnjega polletja, produktivnost glede na dinamiko polletja je bila 111.1%.

Imam občutek, da je v podjetju veliko pripravljenosti zaposlenih v skrbi za čimboljše odvijanje procesa in

DELOVNI UTRIP - TA HIP!

Križno previjanje ostaja, vendar se bo zmanjševalo

Dve "novi" na križnem previjanju koncev - srečno!

Kombinezon - nov tip delovnih oblek tudi delavk v tkalnici - je praktičen

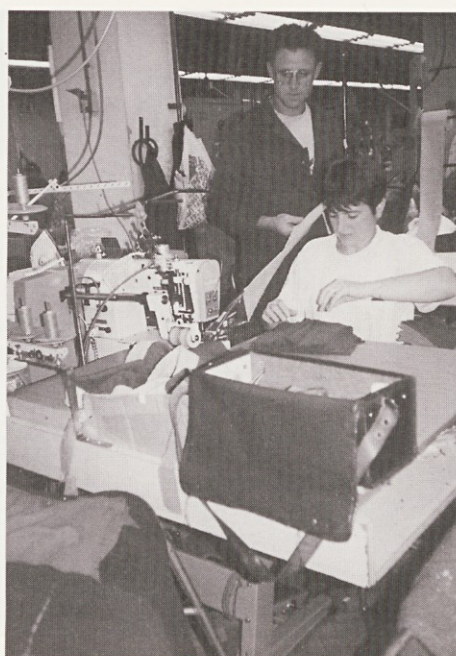
Tkalka mora včasih tudi na kolena...

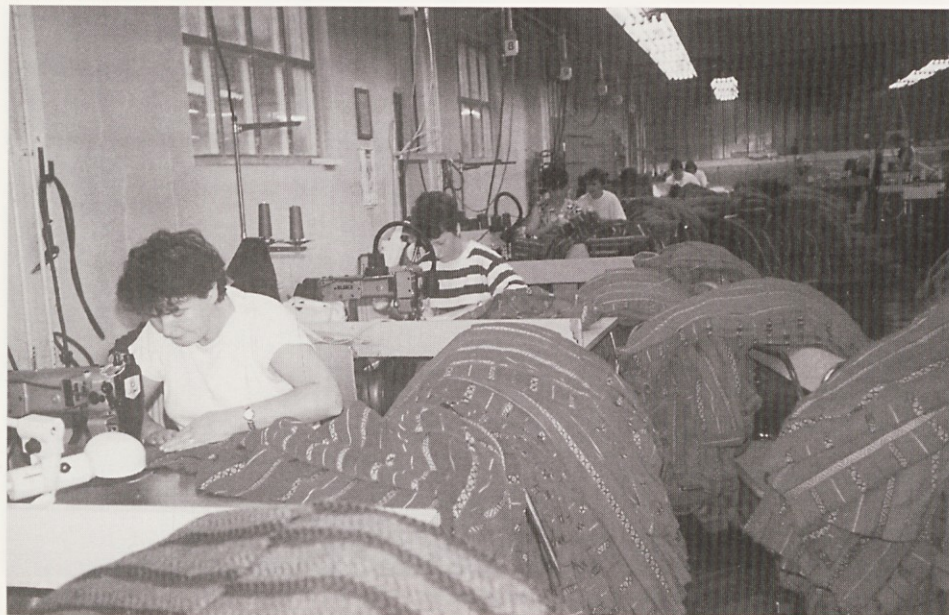
Kot kaže, Tadeje hrup tkalskih strojev ne utruja, ko je tako dobre volje!

V mehanični v "gosteh" pri izmenjavanju izkušenj

S skupnimi močmi bosta prišla paspulo

Šivanje plaščev iz zahtevne velur strižene tkanine

Helena - pridna in praktična!

Trdno moramo sešiti konce in začetke kosov mokre tkanine

DELOVNI UTRIP - TA HIP!

pravočasno realizacijo nalogov. Dobro je sodelovanje vzorčno oblikovalnega oddelka, laboratorijev, tehnologov in vzdrževalcev ter drugih strokovnih služb za čim boljši potek proizvodnje.

Tako dobre realizacije pa gotovo ne bi bilo brez dodatnega sobotnega dela, za kar gre pohvala predvsem ženskam, ki jih je praviloma doma ob sobotah čakal še en "šiht".

Če bo tako tudi v bodoče, se nam ni treba bati jutrišnjega dne!

Anka Hubad

DELOVNI UTRIP V PP SVILA

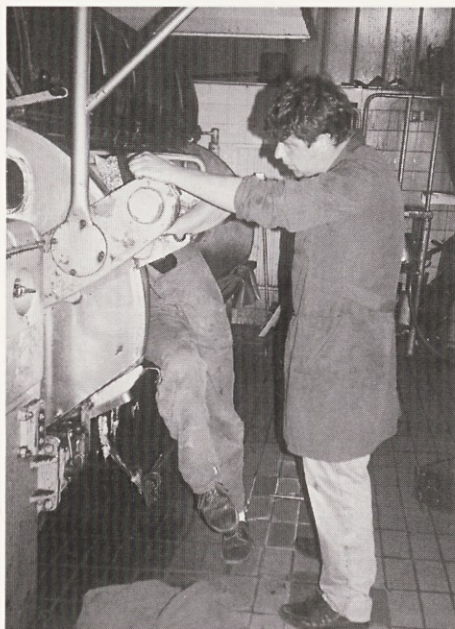
Pisanje kronike o dogajanju je zelo nevhvaležno opravilo. Napisati poročilo o številu izdelanih artiklov, strganih metrih tkanine, o številu izdelanih votkov, doseganje načrtanih planov, je suhoparno in iz leta v leto ponavljajoče se delo. Bojim se, da bi z navajanjem števil in podatkov, odvrnil bralce našega časopisa od listanja po Kamniškem tekstilcu. Že od nekdaj mi je bil ta časopis pri srcu in verjamem, da ga še vedno veliko mojih sodelavcev rado vzame v roke. Popolnoma pa sem prepričan, da so še vedno najzvestejši bralci naši upokoјenci in bivši zaposleni. Na našo žalost pa izhaja tekstilec vedno bolj poredko in tudi vedno manj ga je. Glavni razlog pa je verjetno, da v tovarni ni ljudi, ki bi bili pripravljeni karkoli napisati v NAŠ časopis. Tudi jaz sem med njimi. Vedno sem slabe volje, ko dobim obvestilo, da bom moral nekaj napisati za objavo. Takoj mi je odveč in zavlačujem do zadnjega dne. Nikakor mi pisanje ne gre izpod rok. Pa vendar je veliko stvari, ki se zgodijo v naši tovarni. Upam, da ne bom deležen kritik, ko sem si dovolil Svilanit d.d. poimenovati

naša tovarna. Mogoče sem premalo let v tovarni, da bi imel že ta privilegij, ali pa klima medčloveških odnosov ni več taka, da bi si tovarna to zaslužila. Ali smo res vsi že tako otopeni, da prihajamo na delo samo ker moramo in ko odidemo, pustimo vse za seboj do drugega dne. In tako naprej. Pa toliko zabavnih dogodkov in zgodb se splete med življenjem in delom za to skupno ograjo. Ali ne bi kdo od nas napisal kakšno zgodbico, bodico, šalo, pa čeprav na svoj račun. Pa toliko, da rečem pravih legend, je živelo in delalo med nami in še vedno so med nami delavci, o katerih bi se dalo napisati veliko lepega.

Kronika... Ja, veliko bi se dalo napisati. Mogoče bi začeli pisanje s prvim delovnim dnevom po novem letu. Delo smo začeli z naivnimi mislimi, da bo z novim letom vse drugače, boljše, lepše. Ja, to smo si ob novoletnih čestitkah zaželeli, mar ne? Vmislih imamo morda še prijetno druženje za zaključek starega leta. Skrivaj pogledujemo proti sodelavcu in se sprašujemo: Kaj vruga je mislil, ko mi je oni dan rekel...? Ali je mislil resno? Ne, ne. To bi trajalo preveč časa.

Pa bi vas bralce poščegetalo, če bi si privoščil pisati kakšno zgodbico o tem ali onem, ki sem jo že slišal v več izvedbah in otenkih? V kroniko bi sodilo tudi to, da so med nas v tem letu prišli ti in ti sodelavci. Lahko bi jim namenili par prijaznih in toplih besed, saj te stanejo najmanj. Če se spomnim sebe, ko sem prišel v tovarno kot mlad fant, mi je največ pomenilo, da so me sodelavci sprejeli medse kot enakovredni člen, ki tudi prispeva kamenček v mozaik, ki ga skupaj gradimo iz dneva v dan. Zatorej želim vsem, ki ste novi med nami, da se boste prijetno počutili, da nas jemljete malo z rezervno, ko hodimo naokrog brez prijazne besede in natakneni. Ko vas tako mimogrede hladno pozdravimo, jemljite to kot topel pozdrav in dobrodošlico. Saj v srcih dobro

DELOVNI UTRIP - TA HIP!

Vzdrževalca barvnih aparatov pri popravilu žigra

Nandetu prav gotovo nikoli v skladišču brisač ne zmanjka dela. Pa čeprav je priden kot mravljica....

Štefan spremlja delovanje novega barvnega aparata

"Ali boš ujel?" vprašuje Dušan

"Bom, pa tudi lepo zložil", odgovarja Vido

S kakovostjo tkanine je Nataša zadovoljna.

"Oh, na toliko stvari moram paziti na tkanju", razmišlja Nada

Na sestavljanju kravat

DELOVNI UTRIP - TA HIP!

mislimo, vendar tega ne znamo več pokazati.

Seveda, tudi okrogle obletnice so praznovali naši prijatelji in sodelavci. Saj smo za trenutek zastali in jim zaželeli vse najboljše. Kupili smo jim darilce, pa še takrat ne gre brez težavic... Ali se opravičujem? Ne, mislim, da ne. Ali jim nismo dolžni nameniti še kakšne besede zahvale? Kaj naj rečem? HVALA v imenu nas vseh, za vse kar je bilo storjenega osebno, kot prijatelj prijatelju. In to mislimo iskreno, vendar nikakor tega ne znamo povedati.

Pa še nekaj se je zgodilo. Vas zanima kaj? Saj veste, tisto fletno dekle se je poročilo. Ja, groza, pa da je ravno tistega morala vzeti. Pa kaj vraga je mislila? Saj je toliko drugih boljših. Pa tisti fant iz onega oddelka, saj ga poznate, ta jih ima za ušesi, pa ti gre in se zaljubi v tisto..., pa kaj bi govoril..., saj je zmešan..., punca ga je pošteno zavrtela.. Da ne pozabim, naš sodelavec je tudi odšel od nas. Od sedaj naprej bo užival lepo doma. Vsak mesec bo čakal poštarja s pokojnino in tudi nekje v duši mu bo dobro delo, če bi mu sodelavci pisali kartico. Samo par besed. Imamo se dobro, pogrešamo te, še vedno si v naših spominih in vedno si dobrodošel. Vsi bivši sodelavci, vedite, da vas pogrešamo.

Na žalost pa so nekateri tudi zboleli, se poškodovali. Kar nekega jutra jih ni bilo več med nami. Kaj lahko storimo? Prijazna želja in spodbuda bo pravo mesto našla. Na glas jim povejmo, da jih že težko čakamo, da se vrnejo med nas. Kajti brez njih in njihovih rok je za nas veliko težje. Sodelavci, čim prej okrevajte, pazite na svoje zdravje in kmalu nasvidenje.

Kronika.. Kaj naj bi še vsebovala? Vremenske razmere? Te so nam krojile prihode v službo in marsikateri pogovor je nanesele na visok sneg, veliko dežja, vroči popoldnevi... Delovni pogoji po oddelkih so bili tudi zelo odvisni od vremena in s tem je bila povezana naša dobra in slaba volja. Delovni elan so nam

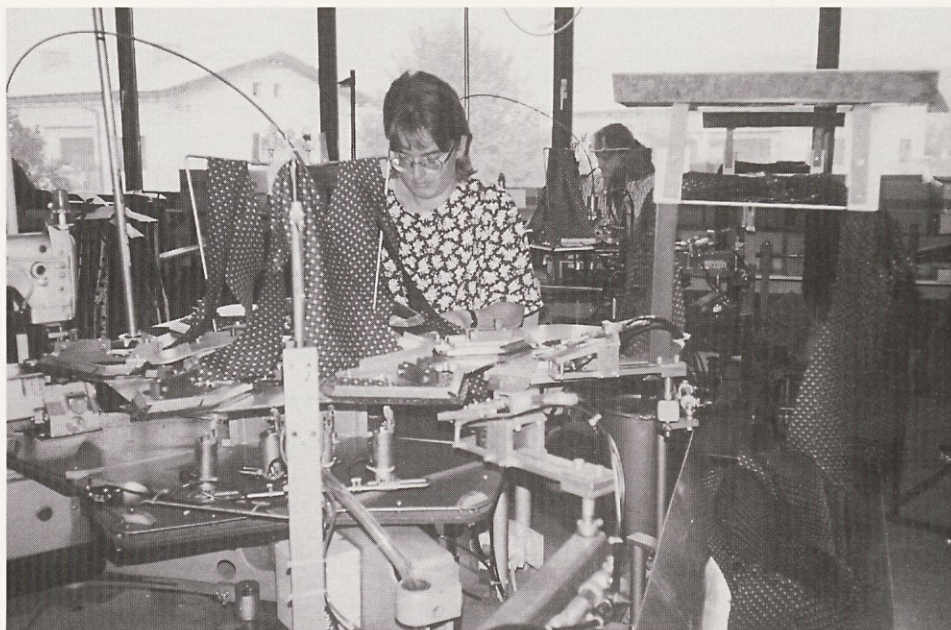
motile tudi razne govorice o spremembah, domnevnih "povišicah", kratenje teh in onih pravic... Da ne omenjam raznih polnih lun, krajev in mlajev, sitnih šefov, medsebojnih odnosov...

Med vsem tem direndajem pa smo tudi delali in to veliko. Saj to je naša glavna zadolžitev. Zaradi tega prihajamo iz dneva v dan v službo. Ne samo zaradi tega, tudi radi smo skupaj, doma bi nam bilo dolgčas, pa kakšen tolar konec meseca že nujno potrebujemo.

Drugače pa je proizvodnja potekala po ustaljenih tirnicah. Če lahko tako imenujemo hitenje za doseganjem kratkih rokov, spremembe artiklov, stalne menjave, napeto in živahno proizvodnjo z otepanjem včasih preveč dela, drugič skrbi za iskanje novih kupcev.

Glavna nit dogajanj v konfekciji je izdelava kravat. Glavni delež še vedno odpade na izdelavo kravata za firmo Mark Seven Fashion in firmo Alpi Krawatten. Vendar je to usluga dela, ki enostavno ni zanimiva, vendar še vedno nujno potrebna. Naš cilj mora biti čim več izdelanih kravata iz lastnih materialov in s tem doseganje boljših cen. Izdelano je bilo tudi veliko drugih izdelkov, katerim so delavke v konfekciji vdihnile dušo, da so lahko našli pot na police prodajaln. To so razni modni dodatki za dame: šali, rute, kravate... Za gospode: kravate iz čiste svile, poliestra, šali iz raznih materialov od volne, bombaža, čiste svile, akrila, metuljčki, Askot šali, telovniki... S pomočjo naših oblikovalk smo pomagali mladim, da so lepi in elegantni stopili v zakonski jarem. Še naprej smo jim na razpolago. Izpolnimo skoraj vsako željo, seveda, na čudeže pa je treba malo počakati. Poleg tega pa so skozi delovne roke drsele tudi vafelj brisače, lanene in bombažne brisalke, bombažne deke, akrilni prti Tirol, rute za narodno nošo, tekstilna oprema za tovarno Menina in še in še... Ne bi se rad ponavljal, vendar bomo

DELOVNI UTRIP - TA HIP!

Vesna pri šivanju "špic" kravata na zvezdastem šivalnem stroju

Lepša bo kravata, ko bo zlikana

Za mladega mojstra Igorja so statve v Svili nov vir izkušenj

morali narediti vedno več, boljše kravate z manj ljudmi. Primerjati se moramo z dobro treniranimi atleti, ki vedno znova premikajo meje rekordov v nemogoče. V največji možni meri smo posodobili nekaj strojev, ki se izgleda izrabijo hitreje kot mi ljudje, pa ne pomagajo mile prošnje naj še malo potrpijo. Dodali smo par novih, ki naj bi poskrbeli, da izrabljeni ne omagajo prehitro.

V tkalnici še vedno teče na 16 statvah naš železni repertoar, ki pa ga moramo stalno prilagajati in spreminjati, kar pa se odraža na slabši izkoriščenosti strojev in manjše število natkanih votkov. Tkejo se šali, rute, bombažne deke, bombažne bisalke, lanene krpe, brisače v vafelj vezavi, rute in tkanine za narodno nošo, tkanine za kravate in poliester tkanine za izvoz. Tudi letos smo zamenjali dve statvi z novjšimi. Vsa dela so opravili mojstri v tkalnici z izredno zavzetostjo in v kratkem času. Seveda so pri tem sodelovale tudi tkalke, ki so opravile vsa ostala dela. Delo v tkalnici

poteka v treh izmenah pri vedno manjšem številu ljudi. Seveda pa ne smemo mimo vseh ostalih, ki tudi v polni meri skrbijo, da se ta naš voz premika naprej. Skladiščni delavci, kontrola, razvoj, uprava in nazadnje tudi čistilka, ki poskrbi, da se ne sramujemo pred našimi strankami in gosti. Za tokrat bodi zadosti. Kot ste opazili, sem se namerno izogibal števil. Koliko tega ali onega artikla smo izdelali v prvem polletju letošnjega leta, v primerjavi na lansko leto in na plan, potrebujemo za razne analize in načrtovanje dela v prihodnje. Za lahkotno branje Kamniškega tekstila sem vam to prihrani. Hotel sem pokazati, da dogajanje v tovarni ni samo v prikazovanju izdelanih komadov ali metrov, temveč je tudi življenje, ki ga tukaj živimo. Pa naj hočemo ali ne. Drugič nam bom zapisal kakšno prijetno dogodivščino. Zakaj bi bili egoisti in ne bi privoščili nekaj smeha tudi tistim, ki niso bili zraven, ko smo se imeli fajn.

Jernej Koncilja

Vrednostno pa je prodaja po različnem asortimanu in področjih potekala takole: (v %)

PODROČJE	REAL./PLAN 97	REAL 97/REAL 96
Brisače ŠP DT	111	119
Brisače E DT	97	129
Brisače skupaj DT	106	122
Konfekcija DT	120	132
FROTIR DT	109	124
Brisače izvoz	96	110
Konfekcija izvoz	110	138
FROTIR izvoz	99	116
FROTIR SKUPAJ	102	119
Svila DT	119	122
Svila izvoz	103	106
SVILA SKUPAJ	112	116
SVILANIT d.d.	103	118

Iz gornjih indeksov je razvidno, da je bila tudi vrednostna prodaja večja od lanskega enakega obdobja, saj indeksi presegajo enoletna inflatorna gibanja. Seveda pa nam v tem obdobju ni šlo v prid razmerje med marko in dolarjem, saj je naš izvoz v pretežni meri v DEM, medtem ko je pretežni vhodni materialni del z dolarskega področja oz. italijanske lire. In izgledi za drugo polovico leta?

Tako v brisačnem delu kot konfekciji so izgledi zelo dobri, tako da je praktično potrebno že vsakodnevno vsklajevanje rokov izpolnitve naročil in da je precej "drena" tako na tkalskih strojih kot tudi v metraži konfekcije. Tako se nam dogaja, da

velikokrat kasnimo pri odpremah kljub prizadevanju proizvodnje, da bi v željenem roku zadovoljili potrebe naših kupcev. Predvsem na novih statvah se je po začetni "suši" nabralo toliko naročil, da so praktično preprodane že do konca leta in ostanejo dostikrat želje kupcev tega dela asortimana neizpolnjene, tako na DT kot tudi v izvozu.

Tudi svileni program si je z dobro pripravo za jesen ustvaril možnost lepe jesenske prodaje, zlasti razveseljiv pa je tu novi del programa - vafel brisalke in brisače, ki si očitno z rahlo nostalgijo po starih časih ponovno utira pot na tržišče.

Jože Zver

DOBRI IZGLEDI DA BO PRODAJA NADALJEVALA USPEŠNO POT

Za prodajo v prvi polovici leta 97 lahko rečemo, da je potekala uspešno. Glede na to, da je na domačem trgu prisotna v precejšnji meri konkurenca iz Evrope in Bližnjega vzhoda, pri izvozu pa se tako ali tako vseskozi srečujemo s svetovno konkurenco, pomeni količinsko večja prodaja od lanskega enakega obdobja kar kar dobro perspektivo za nadaljevanje poslovnega leta.

Tako smo prodali v Sloveniji in ex Jugoslaviji za 12% več brisač za široko potrošnjo kot lani in za 21% več emblem-skih brisač na istem področju. V izvozu se je glede na lani prodalo 5% več

brisač, skupaj na domačem trgu in izvozu pa je to pomenilo 8% večjo prodajo. Tudi prodaja konfekcijskih izdelkov je bila precej boljše kot lani: na domačem trgu celo za 37% in v izvozu za natančno enak procent - enako seveda tudi v skupni prodaji. V svilenem programu je bilo nekoliko drugače: izvoz je bil fizično nekoliko manjši, na domačem trgu pa se je tudi prodalo več, posebno kravatnega dela in rut. Tu je indeksacija brezpredmetna, ker taka širina raznovrstnega in hitro menjajočega asortimana nima skupnega fizičnega imenovalca za celotni program.

DOBRI REZULTATI V IZVOZU NAS OPOGUMLJAJO ZA »VELIKI MET« V DRUGEM POLLETJU

Glede na uspešno prodajo na tujih trgih v letu 1996, je bil plan za leto 1997 smelo zastavljen - v Frotirju in Svili bi naj na tujih trgih prodali za blizu 20 mio DEM blaga.

Program Frotir

Glavnino izvoza seveda predstavljajo brisače in kopalni plašči: dobrih 92% izvoza Svilanita naj bi bilo realizirano v teh izdelkih. Polletni rezultati kažejo, da plan izvoza dosegamo. Včasih sicer s težavo, a vendarle je bil v 1. polletju

1997 plan realiziran 99%, kar predstavlja 8.8 mio DEM. Če letošnje leto primerjamo z izvozom v letu 1996, je to za 16% več.

To so dobri rezultati, ki nas opogumljajo za "veliki met", ki nas čaka v drugi polovici leta 1997. Kot izvozno najmočnejše smo glede na izkušnje v preteklosti planirali mesec julij, september, oktober in november. Resnično vsak izmed nas, ki smo zaposleni v Svilanitu, se bo moral maksimalno potruditi,

sicer planiranih 10 mio DEM v 2. polovici leta ne bo realiziranih.

Prodaja brisač in plaščev primerjana vrednostno po državah je sledeča: Nemčija 50%, Slovenija 33%, Hrvaška in Avstrija po 6%, ostale države pa skupaj predstavljajo 5% vrednostnega izvoza. V tem 60% deležu prodaje, ki se ustvari v izvozu, je med državami seveda na prvem mestu Nemčija (84%), sledi Avstrija (10%), dober odstotek izvoza gre na Nizozemsko, pa Slovaško in Švico.

Najmočnejši kupec je firma Ross, kamor smo poslali 22% vrednosti izvoza. Temu kupcu smo samo do konca avgusta 1997 poslali skoraj milijon različnih brisač v skupni vrednosti cca. 2.5 mio DEM. To predstavlja 3% količinski in 6% vrednostni porast glede na leto 1996. S po 10% vrednosti izvoza sledita kupca Dieckhoff (emblemi) in Egeria (kopalni plašči). Pri firmi Dieckhoff je zanimivo, da je bila vrednost izvoza v 1. polletju enaka kot lansko leto, količinsko pa smo izvozili cca 20% manj.

Pri Egerii pa vidimo, da je bistveno porasla tako količina (za 58%) kot vrednost (za 102%) izvoženih plaščev. Tako je bila že konec avgusta '97 dosežena realizacija, kakršna je bila celoletna 1996.

Med 10 največjih kupcev v izvozu spadajo še firme Betz, Erko Textil, Nimotex, Bruegelmann, WHG, Kika Leiner ter Woolworth. Pri vseh je opazen trend povečevanja prodaje - količinsko, še bolj pa vrednostno. To pomeni, da se Svilit dviguje na višji cenovni nivo.

Če primerjamo artikole, ki predstavljajo izvoz vrednostno, ga odpade 3/4 na brisače, 1/4 pa na kopalne plašče. Med brisačami se največ izvozi "zwirn" brisač z in brez emblema (50%), sledi "walk" kvaliteta (47%), nekaj je garnitur in plažnih brisač. Vrednostna primerjava pa postavi walk brisače na prvo mesto (51%), nato pa sledi »zwirn« (45%).

Kopalne plašče izvažamo v vseh kvalitetah, ki se delajo v Svilitu. Količinsko vodijo plašči iz walka (51%), petina plaščev je izdelana kot "lohn", desetina v zwirnu, osmina pa prodana v velur kvaliteti. Izvažajo se tudi kopalne jope, otroški plašči in dvojni plašči, kar vse skupaj predstavlja desetino količine. Vrednostna primerjava da podoben vrstni red s tem, da "lohn" pade iz 2. na 4. mesto.

Program Svila

V programu Svila predstavlja izvoz dobro tretjino skupne prodaje. Kot izvoz niso zajete države bivše Jugoslavije. Tudi v Svili je za Slovenijo (51%) najmočnejša Nemčija (25%), sledi Italija (10%), na Slovaškem, v Avstriji ter Češki pa je bila realizacija manjša. Največji promet se ustvari z uslugami (61%), nato z izvozom metraže (26%), izvažajo pa se seveda tudi šali, rute, pregrinjala, prti itd. Sicer pa je izvoz bil v 1. polovici leta 1997 za 3% nad planom oz. 6% nad realizacijo v istem obdobju 1996.

Takšen je torej hitri sprehod med številkami in odstotki, ki pokažejo realno sliko uspešnosti naše prodaje na tujih trgih. Menim, da smo s polletnimi rezultati lahko zadovoljni. A le za trenutek. Misliti moramo na mesece, ki prihajajo, ko so znani le plani. Kakšni bodo rezultati, pa je odvisno od nas.

Prodaja na tujih trgih dobro teče, vendar bi kupci želeli blago takoj. Žal to ni mogoče niti pri programih, kot so brisače Šampion in Imperial, ki naj bi bile vedno na zalogi za takojšnje odpreme. Celotno prvo polletje se je zatikalo pri količinah, nekaterih barv in dimenzij je stalno primanjkovalo. Drugo ozko grlo so artikli, ki prihajajo z novih strojev Sulzer Ruetti. Teh je le šest, ki lahko delajo brisače z zahtevnimi jacquardskimi bordurami. Takšne brisače pa so v modnih trendih in jih kupci seveda hočejo naročiti. Prav tu pa zaradi zasedenosti kapacitet potrjujemo roke odpreme šele za naslednje leto. Zaradi tega bomo izgubili

marsikatero naročilo, saj bodo kupci začeli septembra naročati za božično prodajo, za katero morajo blago dobiti najkasneje v začetku novembra. Kupci kasnejših rokov ne bodo akceptirali. Zato mislim, da bi se dalo z večjo izrabo novih strojev še kaj storiti.

Roki izdelave so velikokrat problem tudi pri že potrjenih terminih odpreme. Tu prihaja še posebej do velikega nezadovoljstva kupcev. Katalogi, ki prodajajo blago po pošti, pa nas za vsako zamudo še finančno bremenijo.

Spoštovanje rokov in neoporečna kvaliteta sta tisti stalnici, ki kupca šele prepričata, da smo pravi dobavitelj, da postanemo dolgoročni partnerji. Kot reklamacijo kvalitete kupci najbolj pogosto navajajo odstopanje barv, piling, slabo postrizen velur. Stvari, ki bi jih že morali rešiti, saj se pojavljajo iz leta v leto! Praktično nerešljive so tudi reklamacije

zaradi manjkov v kartonih - nihče ni kriv, da je premalo brisač ali celo plaščev v kartonu oz. da niso pravi artikli. Prepričana sem, da so te reklamacije rešljive z več discipline, angažiranosti in delovne zavesti. Brez strojev res ne gre, a še tako sodobna tehnologija brez zagnanega delavca odpove.

Kljub optimizmu, ki ga daje pregled realizacije izvoza v 1. polletju, moramo spregovoriti o teh težavah. Moram opozoriti na probleme, ker tudi tu velja, da je bolje preprečevati kot zdraviti. In Svilit mora biti zdravo podjetje, saj ima vse pogoje za to. Na trgu smo znan partner, ki pa se mora vedno znova potrjevati. Potrjevati po cenah, kvaliteti, rokih, količinah, servisiranju kupcev, designu in še številnih drugih dejavnikih, ki vplivajo na uspešno prodajo na tujih trgih.

Mojca Letonja

NABAVNO POSLOVANJE

Frotir v številkah...

STROŠKI MATERIALA	realni indeks I-VI 97/I-VI 96
bombažna preja	98
barve in kemikalije	113
pom.izdel.material	100
embalaža	112
PROIZVODNJA	I-VI 97/I-VI 96 108

Iz tabele je razvidno, da se je naš najvišji strošek-bombažna preja, kljub povečani proizvodnji realno znižal. To pomeni, da so se njene cene še znižale v primerjavi z letom poprej. Vendar pa nam to veselje pokvari dejstvo, da se preja v veliki meri uvaža iz dolarskega področja. Ker pa je tečaj dolarja v primerjavi z marko v prvi polovici leta bistveno porasel, nam to na drugi strani pomeni izpad dohodka, saj izvažamo v glavnem v države s plačilno valuto - marko.

Barve in kemikalije

Strošek barv in kemikalij pa je prav nasprotno, s stroškom

preje v primerjavi z enakim obdobjem lanskega leta, bistveno porasel. Čeprav so se cene nekaterih barv tudi znižale, to na sam rezultat ni imelo bistvenega vpliva. Prav za to področje pa je odločilnega pomena asortiman izdelkov, saj temnejši, intenzivno večbarvni program pomeni bistveno večje stroške.

Pomožno izdelavni program

Zahtevna proizvodnja in pester asortiman naših izdelkov zahteva nabavo kvalitetnega pomožnega materiala. Prav vzpodbuden podatek je, da je strošek letošnjega polletja enak realizaciji lan-

skega. Precej težav smo imeli pri dokončni izbiri najbolj ugodnega dobavitelja sukanca, saj na eni strani nov strojni park v šivalnici zahteva prvovrstno kvaliteto, na drugi strani pa zahtevna proizvodnja zelo širok spekter barv. Upamo, da smo imeli srečno roko pri izbiri in da bomo tudi v bodoče zadovoljni tako po proizvodni kot po komercialni strani.

Embalaza

Strošek embalaže je prav tako izredno pomembna postavka v strukturi stroškov repromateriala. Kljub prehodu na nižjo kvaliteto materiala, je strošek v primerjavi z lansko polovico leta višji za 12 odstotkov. Delno to lahko pripišemo povečani proizvodnji, delno prepakiranju naših izdelkov v nove kartone zaradi porušenega šotora, delno pa zahtevni komercialni embalaži.

In kaj lahko zapišemo ob koncu prvega polletja....

Zastavljeni cilji iz nabavnega poslovanja so bili dokaj zahtevni in visoki. Delno nam jih je uspelo uresničiti. Toda ta pot ni nikoli končana. Vedno znova želimo in hočemo preseči že doseženo in to vse zaradi boljših poslovnih rezultatov in seveda večjega kosa pogače, ki nam bo v bodoče na razpolago.

Iz nabavne službe

TUDI TO JE PRIHRANEK...

V začetku leta 1997 smo se odločili za nakup stiskalnice za smeti. Investicija v višini 18.000 nemških mark se obrestuje: s sodobno napravo zdaj v kontejner stisnemo kar za 5 klasičnih kontejnerjev smeti. Prihranek - 700.000 tolarjev mesečno - je očiten.

FINANČNI REZULTAT POSLOVANJA

Velike delniške družbe, med katere se uvršča tudi Svilanit, so dolžne svoje delničarje obveščati ne samo o letnih, temveč tudi o polletnih rezultatih poslovanja. Sicer pa so nerevidirani medletni finančni podatki poslovna skrivnost, ker je potrebno vsem delničarjem zagotoviti enako in istočasno informiranost o poslovnih rezultatih družbe.

Doseženi čisti prihodki iz prodaje v prvem polletju so znašali 1.531.717.678 SIT, kar je, upoštevajoč slovensko inflacijo, realno 8% več kot v enakem obdobju leta 1996 in v skladu s planiranim. Prodaja proizvodov na domačem trgu, ki predstavlja 28% čistih prihodkov iz prodaje, se je v primerjavi z lansko povečala kar za 14%, prodaja v izvozu pa za 6%. Rast izvoza na južne trge je nekoliko hitrejša od rasti izvoza na zahodne trge, kar je bilo tudi pričakovati.

Vrednost izvoza v prvem polletju je znašala 11,6 mio DEM, kar je v devizni vrednosti kar 15% več kot v enakem obdobju preteklega leta, iztržek v tolarjih pa je, zaradi zaostajanja rasti DEM

za domačo inflacijo v tem obdobju, seveda nižji. Glede na to, da je v drugem polletju leta pričakovati približevanje rasti marke rasti domače inflacije, bo izpad prihodka iz tega naslova nekoliko manjši. Poslovni stroški so v tem obdobju glede na preteklo leto narasli realno za 5% in za 2% prebili planske okvire, kar je povzročilo, da je dobiček ustvarjen iz poslovanja za 10% nižji od planiranega.

Visoko rast poslovnih stroškov nad planiranimi predstavljajo stroški materiala, predvsem barv in kemikalij, storitev izdelave, električne energije, nadomestnih delov in pisarniškega materiala, pa tudi nekateri stroški storitev, predvsem stroški tekočega vzdrževanja. Stroški dela, ki predstavljajo 30% vseh poslovnih stroškov so v masi realno večji za 4% glede na enako preteklo obdobje in so za 2% presegli okvire planiranih stroškov. Povprečna bruto plača na delavca v tem obdobju je znašala 95.957 SIT, kar je realno povečanje glede na lansko leto za 5% in enako planirani. Ob tem je potrebno povedati, da število zaposlenih, merjeno z opravljenimi urami, za 2% presega zastavljene planske okvire.

Ustvarjeni dobiček iz poslovanja v tem obdobju ni zadostoval za pokritje med finančnimi prihodki in odhodki. Negativne tečajne razlike, ki jih je povzročila rast USD pri nakupu bombažne preje in padec DEM v posameznih mesecih, so bistveno presegle pozitivne tečajne razlike. Neplačilo obresti s strani kupcev in visok revalorizacijski primanjkljaj zaradi 5,5% inflacije v prvem polletju, pa so dodatno povečali finančne

odhodke. Žal se bomo morali tudi v drugem polletju soočiti s še večjim revalorizacijskim primanjkljajem in negativnimi tečajnimi razlikami (zaradi visoke domače inflacije in naugodnega razmerja med DEM in USD), ki bodo še bolj obremenili poslovni rezultat, kar je že tudi razvidno v mesecu juliju in avgustu.

V prvem polletju, žal, nismo uspeli, da bi bil finančni rezultat poslovanja pozitiven, kar je cilj letnega obračuna. Izguba ob polletju sicer ni velika in znaša slabih 17 mio SIT, kar predstavlja 1% čistih prihodkov iz prodaje. Izgubo imata oba proizvodna programa, izguba v Svili celo presega izgubo v Frotirju.

Zaloge so nam konec prvega polletja zelo narasle in znašajo skoraj 10 mio DEM. Ekstremno so se povečale zaloge bombažne preje, pa tudi zaloge nedokončane proizvodnje v tkalnici, zaloge polizdelkov v šivalnici ter zaloge brisač za izvoz. Delno je bila temu vzrok kasnitev odprem našim kupcem. Povečanje vrednosti zalog nam je ponovno, kot že večkrat doslej, povzročilo veliko angažiranje sredstev, kar je povzročilo poslabšanje likvidnosti in povečanje naših obveznosti, predvsem pri dobaviteljih. Tudi kratkoročna zadolženost pri bankah se je do konca polletja nekoliko povečala, medtem ko smo vse zapadle anuitete od dolgoročnih posojil odplačali.

Večjih pretresov, ki bi lahko ogrozili poslovanje v prvem polletju, na srečo, ni bilo.

Upam in pričakujem, da je poznavanje finančnih rezultatov in pogojev, v katerih je in bo naša družba poslovala, dodaten motiv za boljše poslovanje v naslednjem obdobju, v katerem je še možno, če že ne ujeti pa se vsaj približati zastavljenim ciljem za to leto.

Alenka Čas

KAJ MORAMO VEDETI O DELNICAH

Danes se skoraj na vsakem koraku srečujemo s pojmi, kot so delničarstvo, delnice, dividende, vendar pa razmeroma malo ljudi dovolj dobro pozna vse, kar prinaša novo lastništvo. Pomembno pa je, da vemo toliko, da ne bomo delali prevelikih začetniških napak in izgubili priložnosti, ki nam jo je prinesel proces lastninjenja v Sloveniji.

Zato ne bo narobe, če na kratko posredujemo najpomembnejše informacije in s tem odgovorimo na najpogostejša vprašanja, ki nam jih zastavljate.

Kaj pomenijo oznake delnic - B, C, D, G?

Podjetje je v postopku lastninjenja izdalo navadne imenske delnice, ki se med seboj razlikujejo le po prenosljivosti. To pomeni, da posamezna oznaka delnice pove, kdaj in kje se z delnicami lahko trguje.

Delnice, ki smo jih zaposleni, upokojeanci in bivši zaposleni pridobili v notranjem odkupu z lastniškimi certifikati so oznake B in D. To pomeni, da se z njimi trguje med udeleženci notranjega odkupa (v podjetju) dokler traja program notranjega odkupa.

Zaposleni pa smo v času notranjega odkupa delnic vplačali z gotovino in te delnice so oznake C. S temi delnicami se prav tako trguje na internem trgu v podjetju kot z delnicami B in D.

Delnice z oznako G pa so pridobili državljani, ki so v okviru javne prodaje delnic

vložili certifikat v podjetje. Te delnice so prosto prenosljive, kar pomeni, da se z njimi trguje na ljubljanski borzi oz. organiziranem trgu C (OTC). Po zaključenem odkupu delnic od Sklada za razvoj oz. zaključenem programu notranjega odkupa ni več nobenih omejitev trgovanja. Tako bodo vse delnice z oznako G

oziroma brez kakršnih koli oznak in z njimi se bo trgovalo na OTC trgu.

Kaj je Klirinško depoška družba?

Svilanitovi delničarji imamo od 11.3.1997 odprt račun pri Centralni klirinški depotni

družbi (KDD) v Ljubljani, kjer je register vseh izdanih vrednostnih papirjev. S tem so delnice tudi uradno izdane. KDD tako računalniško vodi tudi delniško knjigo Svilanita, kar pomeni, da beleži vse spremembe v zvezi z delnicami, kot so odkup in prodaja delnic, dedovanje delnic, sprememba osebnih podatkov delničarjev. V skladu s pogodbo pa je KDD dolžna enkrat mesečno poslati stanje tudi v podjetje izdajatelja delnic, tako da imamo v podjetju dokaj ažurno stanje lastnikov delnic. Enkrat letno bo KDD vsem lastnikom delnic poslala izpis stanja na njihovih delniških računih (na dan 31.12.). KDD posluje neposredno z občani le v primerih, ko gre za dedovanje delnic ali spremembe osebnih

S SREČANJ DELNIČARJEV

24. junija 1997 je zasedala skupščina delničarjev Svilanit d.d., ki je obravnavala letno poročilo o poslovanju družbe za leto 1996, predlog o uporabi in razporeditvi dobička, predlog o oblikovanju sklada lastnih delnic in imenovala revizorja delniške družbe.

Na skupščini so sodelovali in glasovali pooblaščenca delničarjev notranjega odkupa in iz javne prodaje ter pooblaščenca skladov in PID-ov. Obravnavo predlogov in sklepov so spremljali tudi vodilni strokovni delavci firme, predstavnik revizijske hiše "ITEO" Ljubljana in člani nadzornega sveta.

Sprejeti so bili vsi predlagani sklepi uprave in nadzornega sveta v zvezi s poslovanjem v preteklem letu, razporeditvijo dobička in oblikovanjem sklada lastnih delnic.

Predloge za skupščino delničarjev so delničarji obravnavali na zborih delničarjev, ki so bili za zaposlene organizirani 12. in 16.6.1997 po delovnih enotah, za upokojece in bivše zaposlene pa 14.6.1997 v menzi podjetja.

podatkov delničarjev (sprememba priimka, naslova). V primeru nakupa ali prodaje delnic pa se je potrebno obrniti na borzno posredniško hišo, ki bo izvršila naročilo.

Kako lahko Svilanitovi delničarji najenostavneje urejajo vse potrebno v zvezi z delnicami?

V skladu z zadnjimi navodili KDD, ki smo jih prejeli v avgustu, je možno spremembe matičnih podatkov in dedovanje delnic uveljavljati pisno na posebnih obrazcih ali osebno na informativnem

okencu KDD, ki je odprto vsak dan od 10 do 12 ure na sedežu družbe (Trg republike 3 v Ljubljani). Da bi vam prihranili pot v Ljubljano, lahko v blagajni podjetja izpolnite potrebne obrazce. V primeru dedovanja pa mora dedič k vlogi za preknjižbo priložiti original pravnomočnega sklepa o dedovanju (štampljka od sodišča o pravnomočnosti sklepa) ali fotokopšijo sklepa, ki je overjena pri notarju.

Trgovanje z delnicami - da ali ne?

Delnice vedno pomenijo neko določeno tveganje, saj nihče z gotovostjo ne more napovedati, kakšna bo cena

delnice v določenem obdobju. Na vrednost delnice vpliva več dejavnikov: obseg ponudbe in povpraševanja po delnicah, uspešnost poslovanja podjetja.... Zato se mora delničar sam odločiti, kdaj bo delnice prodal ali kupil.

Ker so bile v procesu lastnjenja naše delnice tudi v javni prodaji, nas je Ljubljanska borza s 14.4.1997 uvrstila na organiziran trg. S tem dnem je bila dana možnost trgovanja z delnicami G. Tako lahko v publikacijah "najdete" naše delnice in dobite informacije o njeni ceni.

Za organizacijo trgovanja na internem trgu v podjetju pa je bil konec marca sprejet pravilnik, ki ureja delovanje na tem trgu. Tako je v blagajni organizirano prodajno mesto, ki ima uradne ure

vsako sredo od 10 do 12 ure in od 13 do 15 ure, kjer lahko vsak delničar poda svoje naročilo in dobi vse dodatne informacije.

Ker na Ljubljanski borzi lahko sodelujejo le borzne hiše in trgovanje z delnicami opravljajo borzni posredniki, smo v sodelovanju z borzno posredniško hišo *Moja delnica d.d.* pogodbeno odprli poslovno enoto te hiše. Tako lahko zbiramo na prodajnem mestu naročila za prodajo ali nakup delnic G in jih nato posredujemo v centralo Moje delnice, kjer borzni posredniki izvršijo naročilo.

Kot vidite, lahko vse uredite na sedežu podjetja, odločitev za nakup ali prodajo delnic pa ostaja vaša.

Barbara Rems

S predlogi so se strinjali, kar je podkrepil eden od udeležencev s sledečo mislijo: "Kdor ne zaupa Svilanitu naj delnice proda tistemu, ki zaupanje v Svilanit ima."

Prisotnost na zboru je vsak od delničarjev potrdil s podpisom.

Vrtincu predstavitev

V prodaji ni počitka. V obdobju od januarja do marca so bili številni sejmi, na katerih "Svilanit" ni smel manjkati. Tako v tujini kot doma.

Naša stojnica se je nahajala na sredini hale, v kateri so svoje izdelke predstavljali tudi elitni proizvajalci kot so Ross, Santens, Delfine... Naša stojnica se ni sramovala med njimi, nasprotno. S ponosom je razkazovala naše izdelke.

Na sejmu je kot v mravljišču. Prihajajo trgovci iz vseh kontinentov, da si ogledajo novitete. Naša izvoznica Mojca pri sklepanju posla?!

Kar dva sejma hkrati - IGEDO in INTERTEKSTIL

Predstavljajo se izdelki iz programa Svila: kravate, rute, šali, skratka modni dodatki za vsakogar! Tudi za Zagrebčane!

Nekaj težav z organizacijo in pripravi že je, če sta hkrati dva sejma. A v Svilanitu smo kos takšnim težavam. Trgovci so videli najboljše na sejmu IGEDO v Düsseldorfu, prav tako pa tudi trgovci in obiskovalci sejma INTERTEKSTIL v Zagrebu.

HEIMTEXTIL Frankfurt

Takoj po novem letu smo sodelovali na največjem svetovnem sejmu, kjer proizvajalci s celega sveta predstavljajo svoje stvaritve za naslednje leto - to je na sejmu HEIMTEXTIL v Frankfurtu.

TEX'BO Salzburg

Po vsebini podoben sejem je konec meseca januarja sejem TEX'BO v Salzburgu. Tudi na tem smo sodelovali s predstavitvijo svojih lepih izdelkov.

Nov program, imenovan A Q UA se predstavlja v vsem razkošju: barv morja, sonca... Z motivi, ki spominjajo na male morske prebivalce! Dvakrat zapeljivo: prvič zaradi motivike (le kdo si sredi mrzle zime ne želi vročega sonca in morja), drugič zaradi res lepih in domiselnih izdelkov...

MODA FASHION Ljubljana

Sredi meseca februarja je bil na ljubljanskem razstavišču modni dogodek leta: sejem MODA FASHION. Ta sejem dobiva čedalje večjo mednarodno uveljavitev, saj na njem sodeluje vedno več tujih razstavljalcev. Zanimivi pa so še drugi dogodki, ki spremljajo ljubljanski sejem: modne revije, strokovni seminarji, prikazi tendenc... Na njem smo kot vsako leto sodelovali s...

...frotir programom in

...modnimi dodatki

Svilanitovi prodajni kotički

Spomladansko in poletno obdobje je potekalo v znamenju predstavitve naših proizvodov na prodajnih mestih po Sloveniji, Hrvaški in Češki. V središču Kranja smo v Elitini prodajalni ŠPORT opremili 49 m² z našimi brisačami in kopalnimi plašči. Še večji prostor (približno 65 m²) s celotnim frotirastim programom imamo od 25. maja dalje v TKANINI blagovnici v centru Novega mesta. Svoje prodajne kotičke z brisačami, kopalnimi plašči, kravatami in rutami imamo tudi v novi blagovnici MODIANA, ki se nahaja v novem Interspar centru na Viču.

GAST Celovec

Zadnji sejem, na katerem je Svilanit sodeloval v spomladanskem delu, je bil specializiran za opremo gostinskih objektov - GAST Celovec.

Tam se ponujajo tudi takšni izdelki.

Plažni kotiček v novomeški TKANINI

V juniju in juliju so v Zagrebu dve veleblagovni hiši NAME: Nama Kvaternik ter Nama Ilica v strogem centru mesta. V obeh veleblagovnicah imamo svoja prodajna mesta za celoten Svilanitov program.

Na Češkem v Pragi smo kar v petih veleblagovnicah prisotni z brisačami in tako imenovanih EKO kotičkih.

Vrtincu predstavitev

ŠE VEČ IN ŠE LEPŠE - V NAŠI PRODAJALNI!

Z namenoim, da bi našim kupcem ponudili še več in še lepše ter s tem zadovoljili najzahtevnejše potrošnike naših izdelkov, smo preuredili oziroma povečali prostore naše prodajalne. Kar na dodatnih 120 m² v prvem nadstropju se ponujajo naši lepi izdelki.

Enostavno in lepo opremljen prostor ter dobro založen čaka na potrošniški živ-žav.

Skromna slovesnost in otvoritev je bila 2. septembra 1997

Nasmejana "šefa" - tovarne in trgovine

Sledi jima povabljeni gost, g. Pristovnik, tajnik občine Kamnik

Skromne slovesnosti so udeležili tudi izvajalci med njimi g. Schlegl, ki vdihi našo trgovino gled!

Naša Martina je pridno sodelovala pred otvoritvijo trgovine, zato je prav, da je bila poleg, ko se je trgovina predajala v uporabo - potrošnikom seveda!

Dvojčici? Ne, le ogledalo je ujelo podobo naše direktorice računovodstva in financ

Za konec še reklamno sporočilo radia HIT:

Leto je spet je naokrog, bliža se obarvanega listja čas, v Svilanitu pa so spet pripravili presenečenje za vas. Da bi lahko pri njih še več in še bolje izbrali, so svoji prodajalni nov videz dali. Tovarniška trgovina v Kamniku je večja, lepša in še bolj založena.

Dobrodošli v Svilanitovi prodajalni v Kamniku!

Ste slišali - dobrodošli tudi vi!

Brez oddiha - jeseni naproti!

3. in 4. septembra so potekale v Ljubljani v dvorani FORUM na Gospodarskem razstavišču TENDENČNE MODNE REVIJE, na katerih se je že predstavljal program konfekcijskih izdelkov slovenskih proizvajalcev za sezono pomlad - poletje 1998.

Trgovcem in novinarjem se je v vsem razkošju na tej predstavitvi predstavila kolekcija VERONIQUE!

KAKO DO BOLJŠE KAKOVOSTI

Pomembnost kakovosti proizvodov in storitev

Danes v poslovnih krogih ni več dvoma, da si je možno trajno trženje zagotoviti le s kakovostjo, ki ustreza zahtevam in pričakovanjem kupcev. To pomeni, da mora podjetje stalno ugotavljati, kaj kupec od nas zahteva in celo več - kaj od nas pričakuje.

Kakovosti ne ustvarjamo zaradi kakovosti ali ljubezni do kupca; ponudimo jo zato, ker na ta način lahko ustvarjamo večji dobiček. Dobiček lahko dosegamo:

- z večjo prodajno ceno
- z zmanjšanjem stroškov kakovosti

Zagotavljanje kakovosti

Kupcu moramo zagotoviti kakovosten proizvod ali storitev. To pa lahko zagotovimo:

1. S kontrolo kakovosti: to je pri nas pretežni način, ki je na splošno drag, praviloma pa ne prispeva k izboljšanju in predvsem ne vpliva na zanesljivost

2. Z obvladovanjem procesa: to je boljši način, ki se vedno bolj uveljavlja posebno v procesnih proizvodnjah; temelji na tem, da moramo obvladovati vse parametre proizvodnega procesa in vhodne surovine do te mere, da je kakovosten proizvod ali storitev normalna posledica tega procesa

3. Z razvojem proizvoda: upoštevamo potrebe in za-

hteve koristnikov, sposobnosti procesa in surovin in razvijemo tak proizvod, ki bo ustrezal kupcem. Podjetja, ki tak pristop uveljavljajo, so praviloma na vrhu.

Pristopi k obvladovanju kakovosti

Znani so trije med seboj različni pristopi tako po principih kot po deželah. Skupno vsem sistemom je, da je treba *kakovost vgrajevati in obvladovati in da morajo k dobremu rezultatu prispevati vsi*. Ti pristopi so japonski, ameriški in evropski.

Japonski pristop

Glavne značilnosti tega pristopa so:

-od zgoraj navzdol (vodstvo prevzame vso organizacijo kakovosti)

-vključene morajo biti vse službe, oddelki in posamezniki in s tem množično vključevanje vseh oblik inventivnosti (krožki za obvladovanje kakovosti)

-vključeni morajo biti tudi dobavitelji, kooperanti in kupci

Ameriški pristop

Ta pristop temelji na taki organizaciji podjetja, da glavni vodja v vodstvu skrbi za vse aktivnosti v kakovosti v okviru dogovorjenih principov.

Evropski pristop

Na osnovah pretežno britanskega standarda je nastal mednarodni standard ISO 9000, ki v načelu zagotavlja stalno kakovost proizvodov in storitev. Ta standard je že pred leti prevzel nekatere značilnosti japonskega in

ameriškega pristopa, ki kot odgovorno za kakovost postavlja vodstvo podjetja.

Vzdrževanje urejenosti podjetja po ISO 9000 je stalen proces, ki postopno dvigne podjetje in njegove proizvode in storitve na višji kakovostni nivo.

Za ta postopek je potrebno:

- imeti predpis o delovanju - Poslovnik kakovosti, ki ga stalno dopolnjujemo

- urejati posamezne vzroke po principu t.im. Demingovega kroga (planiraj, stori, preveri, ukrepaj)

- imeti notranji sistem za presojo stanja - interne presoje kakovosti - in sproti odpravljati odstopanja

Sistem kakovosti

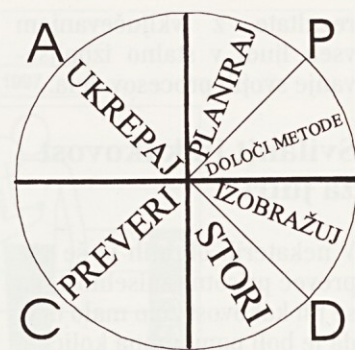
Sistemi kakovosti, ki se vse bolj uveljavljajo v urejenih podjetjih, temeljijo na zmanjševanju kontrole po zaključkih procesov in povečevanju obvladovanja in urejanja procesov. To pomeni, da so vključeni vsi zaposleni v iskanje dobrih in kakovostnih rešitev.

Sistem kakovosti lahko zaživi, če vodje dela in delavci skupaj prevzamejo odgovornosti za delovni proces in skupaj drug z drugim iščejo izboljšave v kakovosti in pri delu.

V okviru Šole kakovosti smo imeli priliko spoznati take sisteme v urejenih podjetjih (Gorenje, Revco, Slovenija vino, Adria mobil).

Napredek v vseh področjih delovanja (kakovosti in procesov dela) je mogoč v okviru t.im. Demingovega kroga: P-D-C-A ali po naše PLANIRAJ-STORI-PREVERI-UKREPAJ.

- P - planiraj
- D - stori
- C - preveri
- A - ukrepaj

PLANIRAJ (plan)

-ugotovi problem, določi metode in postopke za doseganje ciljev

STORI (do)

-izobražuj in usposablaj za doseganje ciljev

PREVERI (check)

-ovrednoti cilje in spremljaj podatke

UKREPAJ (act)

-vpelji spremembe, nove specifikacije, vgradi jih v poslovanje

Če ugotovimo, da napredka in izboljšave ni bilo, se vrnemo na prvo fazo in znova obrnemo krog. Metodologija P D C A nima konca; z obračanjem kroga se stalno izboljšuje proces, tehnika dela in proizvodi, zato se Demingov krog pogosto imenuje kar krog napredka (The improvement cycle).

Strategija kakovosti

Ker je konkurenčnost japonskih izdelkov v zadnjih desetletjih vse bolj naraščala, je v zadnjem času prevladalo spoznanje, da je za kakovost v sodobnem, potrošniku namenjenem svetu potreben celovit poslovni pristop, ki temelji na elementih za doseganje kakovosti izdelkov in storitev.

Na podlagi dosežkov in izkušenj z japonskim in ameriškim modelom je bil oblikovan evropski model celovitega upravljanja s kakovostjo - model poslovne odličnosti. Celovito upravljanje kakovosti pomeni, da obvladujemo celovito kakovost dela in poslovanja. Temelji na konceptu, da bo organizacija dosegla boljše

rezultate z vključevanjem vseh ljudi v stalno izboljševanje svojih procesov dela.

Svilanit in kakovost za jutri

V nekaterih obratih je še vse preveč prisotna miselnost, da se jih kakovost zelo malo tiče, da je bolj pomembna količina in da je kakovost drugotnega pomena. Čaka se na ugotovitve kontrole - naj ugotovi, pa bomo popravili. Prav tu bo treba menjati miselnost najprej pri vodjih dela. Vse prevečkrat skušajo iskati opravila za mnoge objektivne in subjektivne napake, namesto da bi iskali boljše in kakovostnejše rešitve.

Ob povečanih zahtevah kupcev, pomanjkanju metodoloških znanj, zmanjševanju režijskih delavcev je tu še dejstvo, da si sami slabosti neradi priznavamo, napake radi skrijemo, še težje prenašamo, če nam jih pokažejo drugi, kaj malo pa smo pripravljeni, da bi jih organizirano odpravljali.

Prav zato mora biti naš CILJ postopna sprememba sistema kakovosti, ki temelji na pristopu, da smo za doseganje in izboljševanje kakovosti odgovorni vsi.

Ob prebiranju teh vrstic lahko porečete: daj, kaj pa še čakaš?!

To je dolg proces:

-najprej za spreminjanje miselnosti pri mojih sodelavcih, ki z izobraževanjem in sodelovanjem lahko storijo veliko

-z osveščanjem vseh zaposlenih, da je to pogoj za obstoj in boljše plače

-s trdim delom, večjo odgovornostjo

-s skupnim delom in vgrajevanjem izkušenj vsakega delavca v izboljšanje izdelkov in procesov

-lahko tudi z velikimi visečimi napisi po obratih: SVILANIT - moj drugi dom

In še nekaj, kar ni bilo povedanega; še se bo treba učiti in trdo delati!

Anka Hubad

Projekt za boljše zdravje in počutje...

...DA POSTANEMO TOVARNA USPEŠNIH, ZDRAVIH IN ZADOVOLJNIH DELAVCEV

Pred kolektivnim dopustom se je vodstvo podjetja odločilo za projekt katerega namen je izboljšati zdravstveno stanje delavcev, dvigniti motivacijo za delo in spremeniti stil vodenja od direktivnega k participativnemu stilu vodenja. To pa z drugimi besedami pomeni ustvariti poudarek na kakovosti odnosov, izrabe znanj in spretnosti vseh zaposlenih, dvig motivacije zaposlenih in pripadnost podjetju, ter doseganje visoko profesionalnega odnosa do dela, proizvodov, trga in kupcev.

Pričakovani cilji

1. Izboljšanje zdravstvenega stanja delavcev in zmanjšanje odsotnosti na stopnjo 7% v prvem letu projekta, ter na manj kot 5% v drugem letu projekta

2. Dvig motivacije vseh zaposlenih za delo, dvig storilnosti in kakovosti, kakor tudi povečanje pripadnosti podjetju in izboljšanje klime v podjetju.

3. V okviru možnosti - izboljšati delovne pogoje: ergološke in ekološke, še posebej zmanjšati monotonost dela.

4. Modernizirati organiziranost podjetja - sprememba stila vodenja, nadurno delo...

5. Doseganje večje produktivnosti in kakovosti dela.

Kdo vodi projekt?

Projekt vodi projektna skupina, ki jo sestavljajo vodje delovnih enot in strokovni delavci ter zunanji sodelavec in sicer:

1. Boris Krapež, vodja projekta, vodja organizacije in poslovanja

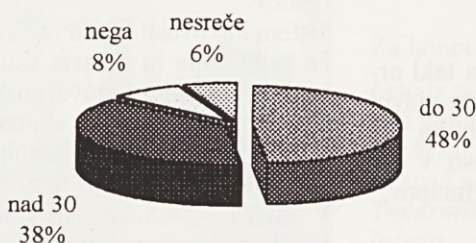
2. Ivana Skamen, članica, vodja kard.soc.oddelka

3. Andrej Kožar, zunanji sodelavec

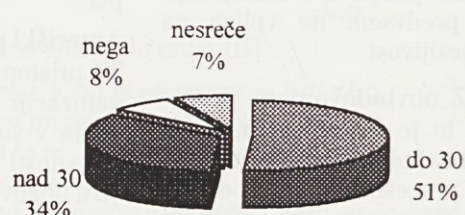
4. Marija Gradišek, članica, vodja DE šivalnica

5. Anka Hubad, članica, vodja službe za kontrolo in kakovost

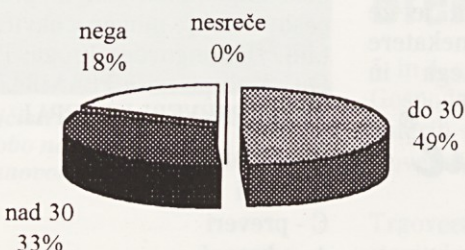
Deleži posameznih vrst bolniške odsotnosti jan. - jun. 1997 za d.d. Svilarit

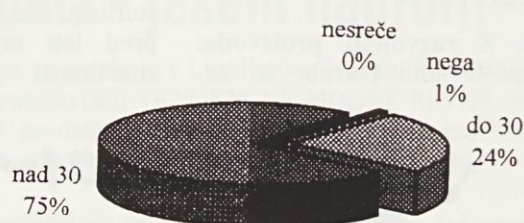
Deleži posameznih vrst bolniške odsotnosti jan. - jun. 1997 za PP Frotir

Deleži posameznih vrst bolniške odsotnosti jan. - jun. 1997 za PP Svila

Deleži posameznih vrst bolniške odsotnosti jan. - jun. 1997 za Upravo

6. Zoran Valentinčič, član, vodja DE tkalnica
7. Zdenka Remic, članica, vodja DE konfekcije frotirja
8. Zdenka Žavbi, članica, vodja DE barvarna in oplemenitilnica
9. Miha Hribar, član, elektronik
10. Tatjana Kokalj, članica, vodja DE konfekcija svile
11. Jernej Koncilja, član, vodja priprave dela PP Svila

Projektna skupina se sestaja enkrat mesečno. Do sedaj se je sestala dvakrat.

V vseh delovnih obratih se ustanovijo projektne skupine, kjer se odvijajo poglavitne aktivnosti na področju zagotavljanja stalnosti pri delu.

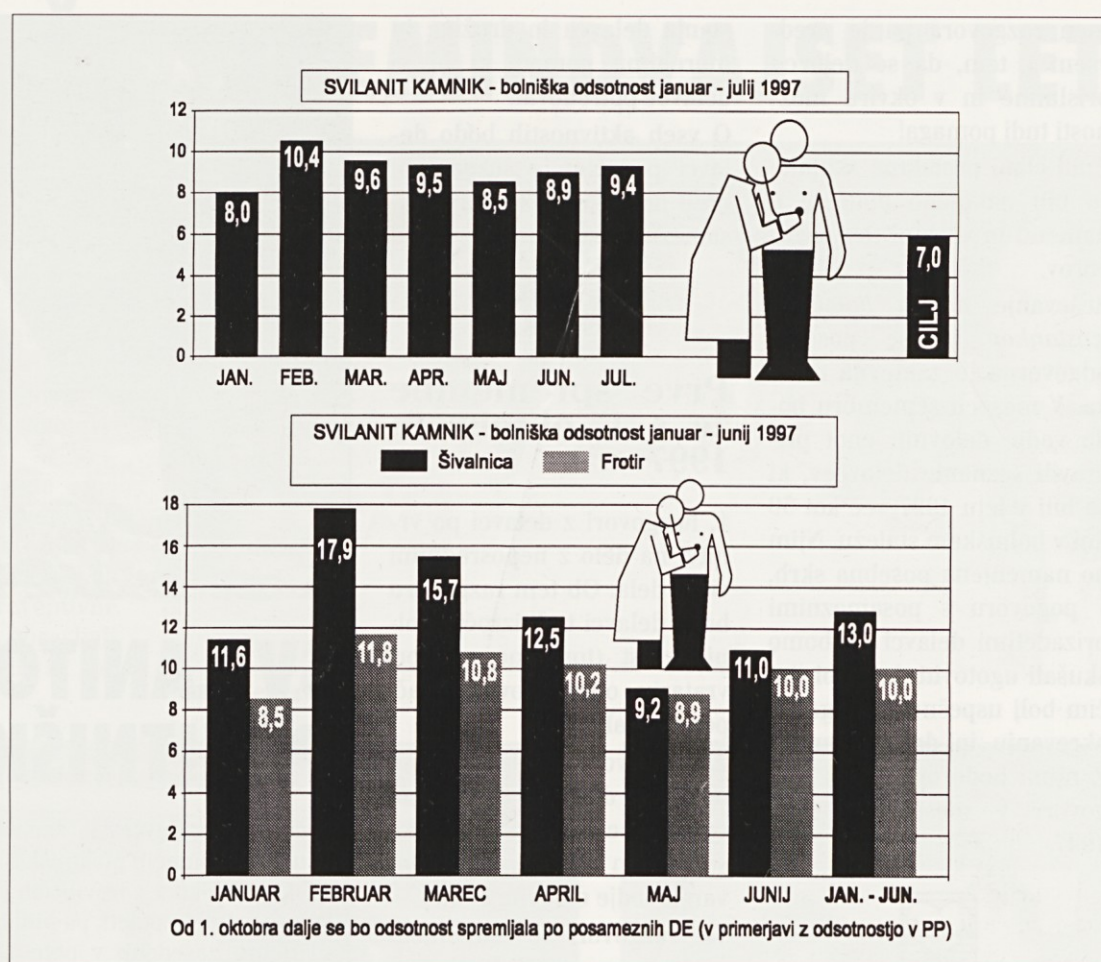

Zagotavljanje stalnosti pri delu - aktivnosti:

1. Razgovori z delavci (prvi dan po vrnitvi iz bolniškega staleža)
2. Reševanje problematike pogostih bolniških odsotnosti (razgovori, adaptacija delovnih mest, ...)
3. Pomoč zbolelim delavcem (medicinska, fizična)
4. Nadzor bolniške (pravilnik, sistem izpeljave, svetovanje)
5. Normativna ureditev drugih odsotnosti (dopusti, krvodajalstvo...)
6. Izboljšanje delovnih pogojev (odprava monotonosti, ergološka in ekološka sanacija)
7. Sodelovanje z lečečimi zdravniki in drugimi zdravstvenimi organizacijami
8. Program "ZDRAVO ŽIVLJENJE"

Motivacija delavcev:

1. Denarna stimulacija in nematerialne oblike stimulacije (izbor zanesljivih delavcev, tekmovanje za doseganje boljše učinkovitosti, pohvale in priznanja)
2. Razvoj kadrov (sistem razgovorov - mesečno, letno in po bolniški odsotnosti, napredovanje, načrtovanje kariere)

3. Sistem sugestij (usposabljanje vodstva, uvajanje članov ocenjevalne komisije, uvajanje animatorja za sugestije...)
4. Informiranje in animacija (sistem informacij o dogajanju v podjetju, animacija za posamezne aktivnosti)

Kako daleč smo s projektom ta trenutek

Projektna skupina se je sestala doslej dvakrat. Na prvem srečanju je skupina obravnavala program aktivnosti po posameznih mesecih (za leto dni naprej), in se dogovorila za nekatere konkretne akcije: obvestilo lečečim zdravnikom o kolektivnem dopustu delavcev ter pismo o nameri projekta za izboljšanje zdravstvenega stanja, ki ga vsem zaposlenim v podjetju posreduje glavni direktor (pismo smo prejeli pri plačilnih kurtah za mesec avgust

1997). Predvsem se izpostavi dobronamernost projekta za vse zaposlene, ki naj bi prispevala k boljšemu počutju delavcev v tovarni, boljšim medsebojnim odnosom, povečanju občutka pripadnosti podjetja in tudi potrebnosti zdravih in za delo motiviranih delavcev.

To pa je mogoče doseči le s korenitimi spremembami v stilu vodenja delavcev (vodje izmene in mojstri postanejo vodje delavcev in ne vodje strojev!) in primerno motivacijo in stimulacijo delavcev.

Na prvem srečanju je bil dogovorjen tudi način zasledovanja bolniškega staleža z razvidnimi diagrami in tabelami, ki bodo na ogled v vseh delovnih sredinah. Tako naj bi vsi zaposleni spremljali skupno pot k cilju - to je *zmanjšanje odsotnosti z dela na 7%*.

Razgovori z delavci

Na drugem srečanju meseca avgusta 1997 se je skupina že lotila konkretnega dela: - predlagala je imenovanje projektne podskupine, ki bodo nosilke pomembnih aktivnosti. Sestavljajo jih vodje DE (člani projektne skupine) in vodje izmen oziroma dela. Te bodo opravljale redne razgovore z delavci po vrnitvi iz bolniškega staleža (vodja izmene - delavec), ki se bodo beležili na posebni obrazec, mesečno pa se bo podprojektna skupina sestajala in obravnavala večje probleme in predlagala individualne in sistemske rešitve.

Zahtevno in odgovorno delo - vendar nujno potrebno, kajti neposredni vodja dela mora vedeti, kaj se z njegovimi delavci dogaja, še posebno, če imajo večje zdravstvene težave, ki jih lahko povzroča delo in delovno okolje. Na-

men razgovora pa je predvsem v tem, da se delavcu prisluhne in v okviru možnosti tudi pomaga!

Tudi člani projektne skupine so bili natančno poučeni o namenu in vsebini teh pogovorov.

Reševanje *dolgih bolniških izostankov* je še posebej odgovorna in zahtevna naloga. V mesecu septembru bodo vodje delovnih enot pripravili sezname delavcev, ki so bili v letu 1997 več kot 30 dni v bolniškem staležu. Njim bo namenjena posebna skrb, v pogovoru s posameznimi prizadetimi delavci pa bomo skušali ugotoviti, kako bi jim čim bolj uspešno pomagali k okrevanju in delazmožnosti. Z njimi bodo opravljeni razgovori v mesecu oktobru 1997.

Na naslednjem srečanju bo projektna skupina obravnavala *pravilnik o krvodajalstvu*. Podjetje podpira krvodajalstvo in spoštuje vse predpise, ki to področje urejajo. Vendar s pravilnikom želi natančno opredeliti pravice in dolžnosti tako delavcev kot podjetja v zvezi z izvajanjem in spremljanjem krvodajalstva. Cilj pravilnika je urediti to področje tako, da se bodo delavci - krvodajalci lahko udeleževali krvodajalskih akcij tako, da v podjetju ne bi prihajalo do zastojev in motenj pri delu ter stihjskega krvodajalstva in samovolje.

Tudi sprejem organizacijskega *predpisa izvajanja obiska na domu* v času zadržanosti od dela ima predvsem namen preprečiti zlorabo pravic zdravstvenega zavarovanja (neupoštevanje navodil zdravnika v času bolezni), pa tudi ugotavljanje zdravstvenega in socialnega

stanja delavca in družine in morebitna pomoč, ki bi jo delavec potreboval.

O vseh aktivnostih bodo delavci podrobneje seznanjeni pred pričetkom izvajanja posameznih aktivnosti.

Prve spremembe že s 1. oktobrom 1997

1. Razgovori z delavci po vrnitvi na delo z neposrednimi vodji dela. Ob tem razgovoru bodo delavci tudi izročili bolniški list (torej ne več pri vratarju, obračunovalki plač, poenterkah...)

2. Razgovori z delavci, ki so odsotni z dela več kot 30 dni, opravili se bodo v kadrovske socialnem oddelku ob sodelovanju vodje delovne enote.

Vsi razgovori so namenjeni zgolj enemu cilju: da se zdravju delavcev posveti večja pozornost s strani tovarne in s tem izkaže zaskrbljenost podjetja za delavčevo zdravje. Ali po domače, da se odsotnost slehernega delavca pri učinkovitosti poslovanja in doseganja proizvodnih rezultatov pozna in da brez delavcev - tovarna ne more živeti.

3. Mesečno spremljanje odsotnosti z dela po posameznih enotah (primerjalno z odsotnostjo v proizvodnem programu).

V želji, da bi nam uspelo izboljšati zdravje delavcev, motivacijo za delo, pripadnost podjetju - vas prosimo za razumevanje in sodelovanje.

Zares si želimo, da bi postali tovarna zdravih in zadovoljnih delavcev!

Zato sledite našim naporom!

Ivana Skamen

SVILANITOV POČITNIŠKI KOTIČKI

Večina Svilanitovcev je zadovoljna, da od časa do časa lahko letujejo v domačih počitniških objektih. Zanimanje zanje je res veliko. Objekti v zdraviliščih (Čatež, Moravci) so zasedeni vse leto - pozimi in poleti, pa tudi hišice na dveh kolesih (prikolice) so dobro zasedene v poletnih mesecih. Tudi zanimanje za stanovanja v Bohinjski bistrici in Maredi je zadovoljivo. Ker je za vse zaposlene določen kolektivni dopust, je gneča v tem času še toliko večja in na koncu koncev je tako, da po razporeditvi delavcev na letovanje ostane več razočaranih kot veselih.

Kakorkoli že, Svilanitovci radi letujemo v naših počitniških objektih. In tako je tudi prav, kot je prav, da oddiha potrebni delavci lahko počitnikujejo po nekoliko zmernejših cenah v Svilanitovih objektih.

Počitniške prikolic v Izoli, Strunjanu, Vrsarju in Uliki so že "častitljivo" stare in temu podobno je tudi njihovo stanje. Žal, vedno znova ugotavljamo, da zanje ne skrbimo prav vzorno: tako koristniki (gostje), kot tovarna, ki bi jih lahko bolje opremila s senčniki, predvsem pa s platnenimi ograjami, da bi se nam sosednji koristniki ne "usidrali" prav pred vrata baldehina. Vsako leto znova so poškodovana vsa zapirala oken (zaradi nepravilnega odpiranja in zapiranja), pri odhodu iz prikolic ne zapirajo strešnih oken (da vanje zamaka ob nalivih), za seboj ne očistijo hladilnikov, itd...

Zato vsem skupaj ne bo odveč spoznanje, da naše ravnanje s počitniškimi prikolicami ni za vzor, prav tako pa tudi niso odveč opozorila za popravila in posodobitev!

Zdraviliški objekti si pravzaprav kakšne večje kritike ne zaslužijo. Z njimi so vsi zadovoljni in tudi vzdržujejo se kar redno. Potrebna bodo le manjša popravila (manjkajo vijaki, vrata omar se slabo zapirajo, pritrditi električna stikala, v hladilnikih popraviti vrata zmrzovalnikov in nadomestiti razbita stekla....)

V Čatru je bil v letošnjem letu postavljen nadstrešek, s čemer so gostje zelo zadovoljni, a miza pred hišico je precej uničena zaradi vremenskih nepravil.

Kakorkoli že, našim počitniškim kotičkom bo potrebno posvetiti več pozornosti! Tako pri njihovem vzdrževanju, kot tudi njihovi uporabi! Zato, da jih bomo še dolgo lahko uporabljali!

Ivana Skamen

AKTIVNI ŽE SEDEMINDVAJSET LET

Prostovoljno industrijsko gasilsko društvo tovarne Svilarit deluje že od svoje ustanovitve pred sedemindvajsetimi leti vsekozi neprekinjeno. Včlanjenih je 48 gasilk in gasilcev ter 10 častnih članov in smo edino društvo v kamniški občini, ki ima več članic (gasilk) kot članov (gasilcev).

Operativne naloge opravlja ena ženska in ena moška gasilska desetina, ki zagotavlja osnovno gasilsko dejavnost.

V devetih mesecih letošnjega leta smo opravili redne gasilske vaje, se udeležili občinskega gasilskega tekmovanja v Komendi in gasilskega tekmovanja za pokal Šaleške doline, izvedli preventivne protipožarne preglede v tovarni, opravljali protipožarno stražo pri remontih in vz-

Na občnem zboru

Gasilski šopek - pred tekmovanjem

Priznanje tudi predsedniku društva

Priznanje za prizadevno delo - naši gasilki

drževalnih delih v tovarni in opravljali dežurstvo pri zagonu tovarne. Vedno smo bili povsod prisotni, kjerkoli in kadarkoli nas je tovarna potrebovala.

Do sedaj smo v tovarni imeli en večji in tri manjše požare v tkalnici fotirja. Ti povzročijo precej škode, zato je potrebno protipožarni zaščiti posvečati stalno skrb.

Tone Jeglič

Trenutki sprostitve po tekmovanju (manjkajoče na sliki mečejo pikado!)...

SINDIKALNI IZLET

Tudi letos smo kot že vrsto let nazaj, 31. maja odšli na sindikalni izlet. Ker smo z dolgoletno tradicijo sindikalnih izletov že prepotovali skoraj celo Slovenijo, smo se letos odločili pogledati še malo čez mejo po Dravski in Ziljski dolini, nekoč zibelki Slovencev. Osrednji cilj našega izleta pa je bil Grossglockner po naše Veliki Klek. Da je bila relacija dobro izbrana je potrdilo veliko število prijavljenih. Ker marsikdo takšen izlet lahko doživi le enkrat v življenju si je bilo vredno vzeti čas in si ob odlični organizaciji ogledati kraje, za katere smo največkrat samo slišali v šoli.

Že takoj zjutraj smo bili prijetno presenečeni, saj so nas čakali pred tovarno pravi turistični nadstropni avtobusi. Nekateri smo pohiteli in se namestili v zgornje nadstropje čisto spredaj, od koder je bil razgled enkraten. Tudi sonce nam je bilo naklonjeno. Že zjutraj je jasno nebo napovedovalo lep dan in ni nas izneverilo. Čeprav je bilo napovedano, da ob 6. uri krenemo, smo odhod nekoliko potegnili, saj smo čakali, da nam v menzi pripravijo popotnico. Ne čisto brez nestrpnosti, saj je bila pred nami dolga pot! Končno smo se s polurno zamudo v svežem jutru prepustili vožnji šoferjev in vodičema Tanji in Venčeslavu.

V našem avtobusu nas je pozdravila vodička Tanja, Srečko pa nam je kar takoj zaigral budnico. Razpoloženje je bilo izvrstno, saj je Srečku pomagalo peti tudi nekaj izvrstnih pevk, ki so znale besedila pesmi, pa naj so bile domače ali zabavne melodije. Sem in tja je seveda poromala tudi kakšna steklenica, vendar vse po pameti.

Peljali smo se po gorenjski avtocesti in prva postojanka je bila carina pred Karavanškim predorom. Po majhnem zapletu se je končno vse

uredilo in smo se skozi predor odpeljali v Avstrijo. Kmalu smo se ustavili na počivališču na avtocesti, saj nekateri kar niso mogli dočakati jutranje kave. Po krajšem postanku smo krenili naprej mimo Villacha po avtocesti ob reki Dravi. Ob cesti, ki je ostajala za nami so bila polja z raznimi poljščinami, vrstila so se večja in manjša naselja, na obeh straneh pa so nas spremljale Alpe. Avstrija je namreč gorata dežela, podobno kot Švica in leži na stičišču evropskih poti. Vzhodne Alpe se vzpenjo v Avstriji preko 2000 m visoko. Najvišje se vzdiguje Grossglockner - naš cilj!

Na obeh straneh ceste so se dvigala strma pobočja, porasla s travniki in smrekovimi gozdovi. Taka pokrajina je značilna za velik del Avstrije. Taka je na jugu države v pokrajini Koroški, ali pa v dolinah, ki so jih izdolbili potočki in rečice, ki izvirajo pod

vrhovi visokih Tur kamor smo namenjeni. In že smo pri Spitalu. Zavili smo v dolino reke Moell. Skalnati vrhovi, rodovitni pašniki in gozdovi vabijo s svojo lepoto. S strmih pobočij se zlivajo preko mogočnih skal čudoviti slapovi.

Ni čudno, da so že zgodaj privabili obiskovalce saj kar mrgoli majhnih in velikih hotelov, gostišč in zabavišč, ki so še posebno obiskana v zimskih mesecih, ko neprekinjeno obratujejo smučarske vzpenjače in vlečnice. Koroška je znana še po nečem. Kot majhni biseri se blešče ledeniška jezera med katerimi je najlepše in največje znano Vrbsko jezero. Avstrija ima tudi bogata rudna ležišča.

Pot nas pelje tudi mimo manjših rudnikov saj so prav v tem delu Avstrije stari rudniki soli, v Ziljskih Alpah pa so kopali cinkovo in svinčeno rudo že v 12. stoletju. Neka-

teri verjetno tudi ne vedo, da je Avstrija v Evropi na tretjem mestu po pridobivanju nafte. Avstrija je znana tudi po številnih termalnih in mineralnih vrelih, okoli katerih so nastali številni hoteli in zdraviliški objekti.

In že hitimo skozi Obervellach, Winklern do Heiligenblutta. Da je Avstrija res bogata z lesom nam dokazujejo tirolske hiše iz otesanih brun, z lesenimi hodniki na pročelju in položnimi skodlastimi strehami, ki so obtežene z velikimi skalami in so prislonjene na strma pobočja. Na gankih pa so obešeni različni leseni predmeti kot so grablje, loparji, majhni vozički ipd.

Pred nami se je že nekaj časa vzdigoval Grossglockner. Že se skozi Heiligenblutt vzpenjamo po ledeniški cesti proti vrhu. Tudi okolica se je spremenila glede na to, kako smo se vzpenjali v višino. Do višine 1000 m so se vzpenjali bukovi in listnati gozdovi. Čim višje smo šli, vse več je bilo smrek, jelk in macesna, planinskih trat, krčevin in

Eno od "koristnih jezer", v katerih se zbira voda, ki jo varčni Avstrijci akumulirajo za električno energijo.

Veličastni najvišji vrh Avstrije - Grossglockner ali Veliki Klek. Za zanimivost posnetka pa sta poskrbela naša sodelavca - Andrej in Tone

pašnikov. Toda že kmalu, okrog 2000 m visoko, so izginila zadnja večja drevesa, sončni planinski pašniki in pojavil se je pust skalnat svet, v katerem zimskim viharjem in poletnim nevihtam klubujejo le osamelci borovci, rodo-

*Ob vznožju gore, v idiličnem tirolskem mestu - znamenita cerkvi-
ca Sv. vincenca.*

dendronovo grmičevje in nežna planika.

Že se bližamo našemu cilju. Pogledi se nam ustavljajo na snegu ob cesti s katerega visijo ogromne ledene sveče. Pred nami se dvigajo očaki, ob pogledu v dolino pa ti zastane pogled na umetnih jezerih, v katerih se zbira voda, ki jo Avstrijci akumulirajo za električno energijo. Tudi z vremenom imamo srečo. Nebo je kristalno modro, sonce sije v vsej svoji veličini. Od ledenih sveč v opoldanskem soncu rahlo kaplja. Takšno vreme je na Grossglocknerju menda samo nekajkrat v letu.

Ko smo prispeli na višino 2362 m je avtobus zapeljal na razgledno ploščad. Tu smo se oskrbeli s hrano in pijačo ter se dobro podprli. Dobro volje si ogledujemo lepote. Pred nami se je vzdigoval Grossglockner. Njegov, z večnim snegom in ledom pokriti vrh je visok 3798 m. Pod njim leži v široki ledeniški dolini ledenik Pasterze. Na koncu

vožnjo. Nekateri, kondicijsko dobro "podprti", so se spustili po neskončnem številu stopnic do samega ledenika in prehodili krajšo pot tudi po večnem snegu. Drugi pa smo ubrali strme steze in stopnice proti hotelom na ploščadi Franz Josef Höhe. To ime je ploščad dobila po avstrijskem prestolonasledniku Franzu Jožefu, ki je nakaj dni počitnic preživel v teh krajih in se s te ploščadi odpravljaj na krajše in daljše izlete. Po strmih pobočjih pod ploščadjo smo opazovali male prebivalce Grossglocknerja - svizce. Izdatno smo jih zakladali s hrano, saj so bili izčrpani od dolge zime. Na ploščadi je tudi več trgovin, kjer smo nakupili spominke in napisali kartice, se seveda poslikali, kot se za prave turiste tudi spodobi. Okoli dveh popoldne smo se pripravili za odhod, saj se je začelo ohlajati, pred nami pa je bil še kar lep kos poti do naše ljube domovnice.

tanovili menihi. Leta 914 je bila narejena najprej kapelica, ki se je širila. Ima dva oltarja: oltar svete Veronike, izdelan leta 1491 in glavni oltar, posvečen svetemu Vincencu, ki je bil narejen leta 1520. Vse smo si na hitro ogledali. Nazaj smo se vračali po drugi poti, ki nas je vodila preko prelaza Iselberg po Dravski in Ziljski dolini do Podrožce. Po kratkem postanku smo hiteli naprej skozi karavanški predor v Slovenijo. Okrog 7. ure zvečer smo prispeli v Žirovnico, kjer nas je v gostilni Trebušnik čakala bogata večerja. Naš muzikontar Slavko je seveda kar takoj razstavil svojo glasbeno opremo in zaigral, da so nas zasrbele pete. Pridružila se mu je naša sodelavka in prijetno popestrila glasbo s svojim glasom. Ker pa vsaka stvar, še posebej če je prijetna hitro mine in ker čas neusmiljeno teče, smo se morali počasi posloviti in odpraviti domov. Končno smo se le vsi zbrali in ko smo prispeli pred tovarno,

Še skupinska sindikalna fotka, potem pa gremo... Eni na ogled, drugi po trgovinah, najpogumnejši pa na led...

ledenškega jezika je majhno jezerce, kjer izvira gorska reka Aöll. Na svoji kratki a vijugasti poti skozi tesne soteske se v njo zlivajo slapovi, ki smo jih občudovali že med

Nazaj grede smo se ob vznožju gora ustavili še v idiličnem tirolskem kraju Heilegebluttu (Sveta kri) in si ogledali znamenito cerkev svetega Vincenca, ki so jo us-

se je rojeval nov dan. Zahvalili smo se našim šoferjem in vodičema in se poslovili z željo za rajžo v prihodnjem letu.

Darinka Kališnik

V SLOVO IN SPOMIN...

Vemo, da se vrednost človeka ne meri po obsegu spominskega prispevka, s katerim se poklonimo v slovo. Besede naše usode ne spremene, mrtvih ne obude in ne prikličejo med žive. Pa vendar hkrati vemo nekaj drugega.

Bogatih življenj smrt ne uniči docela, saj za njimi ostanejo sledi njihovega bivanja, dejanj in sožitja s sobivajočimi.

Kar nekaj naših upokojenih sodelavcev smo pospremili na njihovo zadnjo pot. Za njimi so ostale sledi njihovih dejanj, dela in sožitja z nami. Za njimi so ostale nepozabne brazde!

Ljuba Poljanšek (1931 - 1997)

Le kdo ni poznal naše nekdanje telefonistke?! V Svilitnit je prišla že davnega leta 1952 kot čistilka blaga. Leta 1960 je bila razporejena na delo telefonistke, kjer je ostala vse do upokojitve leta 1982.

Njeno življenje je bilo razprto med delom v tovarni in družino. Zaradi vestnega in prizadevnega dela je bila med sodelavci in poslovnimi partnerji zelo priljubljena. Kljub temu, da je bil njen vid prizadet, je delo telefonistke izjemno dobro opravljala, saj je večino telefonskih števil znala na pamer. Kljub odhodu v pokoj, je obdržala stike s podjetjem in nekdanjimi sodelavci, saj nas je večkrat poklicala. Zdaj prijaznih klicev ne bo več, kajti bolezen je bila močnejša od življenske sile, ki jo je izžarevala vse življenje.

Minka Cof (1929 - 1997)

Svilanitov prag je prestopila leta 1951 in se spoprijela z delom v tekstilni stroki. Zaradi njene zanesljivosti in natančnosti ji je bilo zaupano delo kalkulante, nato vodenje tehnične dokumentacije, zadnja leta pred upokojitvijo pa je opravljala dela referentke za plan. Vestnost, prizadevnost in svojevrstna strogost, najprej do sebe in nato tudi do drugih so bile vrline, ki so nam še vedno v spominu, kadarkoli nanese spomin nanjo.

Danica Mišič (1920 - 1997)

Nesebično razdajanje same sebe v dobro delavcev in kolektiva - to je podoba, ki se nam ob njenem imenu najprej pojavi. V Svilitnit je prišla leta 1957 in se zaposlila kot tajnica direktorja. Njen izraziti občutek za ljudi, do njihovih potreb in želja, ambicij in težav je bil vzrok, da je leta 1960 postala vodja kadrovske socialne službe. To delo je z vso tenkočutnostjo in vestnostjo opravljala vse do upokojitve leta 1978.

Tudi Danica se ni poslovala za vedno, ko se je upokojila. Veliko srečan je bilo z njo še kasneje. Vedno nasmejana nas je vzpodbujala! Z Danico smo izgubili zvesto sopotnico!

Jožica Ocvirk (1934 - 1997)

Kot mlado dekle se je zaposlila v tovarni leta 1955 kot previjalka. Pridna in marljiva si je nabirala delovne izkušnje: najprej kot previjalka preje, kasneje kot navijalka votka, zato ni bilo slučajno, da ji je bilo po desetletju in pol zaupano delo inštruktorice v previjalnici. Svoje znanje in

ZAHVALE

Kadar za vedno odhajajo tisti, ki jih ljubimo, je sprejemanje življenskih izkušenj najtežje. Zato se ob smrti moža in očeta Borisa Frantarja iskreno zahvaljujemo za pomoč, sočustvovanje, izrečena sožalja, podarjeno cvetje in sveče ter številno spremstvo na njegovi zadnji poti. Hvala vsem in vsakemu posebej.

Rika, Primož
Anja in Petra

Ob smrti najine drage mame se zahvaljujemo vsem sodelavkam in sodelavcem za besede tolažbe, izrečena sožalja, cvetje, sveče in spremstvo na njeni zadnji poti.

Marinka Milič
Andrej Drolc

Ob prarani in boleči izgubi mojega dragega moža se sodelavkam in sodelavcem od srca zahvaljujem za nesebično sočutje in tolažbo v težkih trenutkih mojega življenja. Zahvaljujem se tudi za darovano cvetje, sveče in spremstvo v njegov prarani grob.

Katarina Šuštar
z družino

sposobnosti je prenašala na mlajše. Nesebično, vse do upokojitve leta 1986.

Živahnost, vedrino je Jožica ponesla s seboj, spomin nanjo pa je ostal!

Ida Galjot (1938 - 1997)

Ida je bila Svilitnitova od leta 1955. Veselo pridno dekle je začelo z delom v tkalnici, že po nekaj letih pa je postala poenterka in to delo opravljala do upokojitve leta 1990. Bila je izvrstna ženska - vestna delavka, ljubezniva delovna sopotnica, mati treh otrok in žena - nepogrešljiva za vse. Veselila se je upokojitve. Ne zato, da bi se predala brezdelju in počitku - nasprotno, toliko načrtov je imela, za svoje najdražje, pa tudi zase. Živela je polno življenje. Sredi tega je nepričakovano za vedno zaspala. Bridko, bridko je spoznanje, da je bila polnost njenega življenja tako kratka...

Franc Jerše (1912 - 1997)

Mnogo let je preteklo, ko je France potrkal na Svilitnitova vrata. Kot krojač se je zaposlil kot predelavec oziroma vodja adjustirnice. Starejši sodelavci se ga dobro spominjajo - bil je človek, ki so ga odlikovale strokovne in človeške kvalitete. Zaradi boleznj se je leta 1961 invalidsko upokojil, a stika s tovarno ni izgubil vse do današnjih dni. Rad se je udeleževal srečanj upokojencev, vedno se je živo zanimal za tovarno. Zvestega sodelavca smo pospremili k zadnjemu počitku sredi poletja!

Anica Trojan (1912 - 1997)

Tudi Anica je v Svilitnit prišla že davnega leta 1952. Spomin seže v dneve, ki jih je s takratnimi sodelavci preživljala na delovnem mestu čistilke in kontrolorke blaga. Bila je del tiste generacije, ki se je žrtvovala za skupni cilj - to je sodobno in uspešno tovarno, kar Svilitnit nedvoumno zdaj je. V enajstih letih dela v Svilitnitu je stala nerazdružno nit s tovarno. Zato, tudi potem, ko se je leta 1963 upokojila, nismo pozabili drug na drugega. Nasprotno, njeno zanimanje za tovarno in naše večkratno srečanje (saj je živela v naši sosesčini) je trdnost samo krepilo. Pogumna Anica je zdaj odšla k večnemu počitku.

Ob odkritju spominske plošče Janku Plevelu (1955 - 1996)

Prijatelji in reševalci so v spominskem parku v Kamniški Bistrici, ki je posvečen umrlim gornikom, odkrili spominsko ploščo Janku Plevelu, ki se je že lani smrtno ponesrečil na reševalni akciji v Brani.

Spomin na tragični dogodek je obudil njegov prijatelj Beni:

"Nihče mi ne pove izredno, ampak ko nekdo reče, da zdaj nimamo stometrske vrvi, takrat zagotovo vem, kdo je zdrsnil. Vrv je nosil Janko. Tudi na Sedlo jo je prinesel in gotovo jo je nesel tudi naprej...

Mirni močni mož, ki nikoli ni veliko govoril, leži tam nekje spodaj, pod steno, pod tistimi zvezdami, ki jih dojemamo mi tu zgoraj; nekatere so menda že davno mrtve; mi zaznavamo le še njihovo svetlobo iz strani onkraj Življenja, od tam, kamor je prestopil Janko...

... Rojen je bil v mestu pod gorami, ki so bile njegove spremljevalke na poti, po kateri je hodil skupaj z nami. Odšel je, ko je skušal ohraniti življenje; kakšen absurd; in mi smo ostali sami. Kdo bo odslej nosil njegov del bremena, tisti velik del, ki ga je vedno prenašal tako mirno, že kar stoično, da smo včasih kar pozabili, kakšen je... Odgovor odnaša veter, nekam za grebene, kamor je Janko odšel... In z njim odhaja tudi delček nas, njegovih prijateljev... Ostaja le črna noč, za katero slutimo belino zimskih gor..."

Če nas bo kdaj pot zanesla v Kamniško Bistrico, stopimo k Jankovi spominski plošči... Povejmo mu, da ga še vedno pogrešamo... Tihega, pridnega sodelavca...

SLOVO, KI NI BILO SLOVO

Slovo kolektiva, v katerem si preživel najlepša leta svojega življenja ni lahko. Še posebno, če si se med sodelavci počutil kot doma. Torej gre za slovo od "doma"! Za vse sodelavke in sodelavce, ki so se od nas v teh mesecih poslovili pa velja prav to: v Svilanitu so se dobro počutili in obratno: tudi Svilanit jih je imel rad in jih bo pogrešal.

Kdo so torej Svilanitovi "pionirji", ki so se poslovili od nas?

Franc Novak, je zadnji dan meseca junija zadnjič prestopil Svilanitov prag; Triintrideset let je bil "naš". Zaposlil se je kot električar, čez ne-

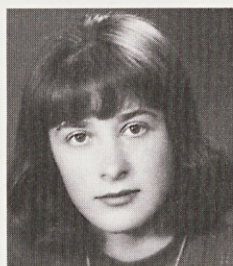
kaj let postal vodja elektro servisa in kasneje, ko se je uspešno tudi izobraževal ob delu in končal Delovodsko šolo elektro stroke postal tehnik za vzdrževanje elektro naprav in šestnajst let pred odhodom postal vodja elektro in gradbenega vzdrževanja. Bil je delavec širokih znanj in sposobnosti, bil je odličen sodelavec, bil je - nepogrešljiv. Imeniten športnik! Prijatelj! Želimo mu veliko srečnih uric v njegovem ljubkem domu na Lokah.

Jožica Šuštar je v Svilanit prišla leta 1968, takrat še kot Sušnikova iz Tučne. Bila je kurir, da malo takih! Če ni bilo kolesa, je bil pri roki motor, ki je bil dolga leta

njeno prevozno sredstvo na delo. Čez drn in strn, v dežju in mrazu je naša Joži obkrožila mali kamniški svet, ko je opravljala posle tovarniškega poštarja. Za kratek čas je delo v Svilanitu prekini-la, a se je kmalu vrnila, kajti takšno dekle, kot je bila Jožica, si je vsaka tovarna lahko samo želela. Leta 1971 se je zaposlila kot stenodaktilograf, kasneje kot administrator in kar 22 let je bila korespondent - stenodaktilograf - vseskozi pa je bila v splošni službi. Ta glavna zapisničarka, administratorka, skratka, nepogrešljivi borec v papirnati vojski. Vesela, zabavna, pridna in hitra kot urica se je zdaj poslovila. V smehu in solzah hkrati! Takšna je bila namreč Jožica: vedno je sledila čustvom in življenju. A, ne le svojim; vedno so imeli prednost pri njej njeni bližnji: domači, prijatelji, sodelavci... Toplo srce in razumevanje je Jožico ponesla na Markovo. Tam ima že nekaj časa svoj dom in tam se bo odslej razlegel njen

smeh, njena dobra volja. Če boste slišali zvoke harmonike - se ne čudite. Jožica je imenitna harmonikarica!

Anica Mušič je v Svilanitu "pridelala" vso delovno dobo. Dobrih sedemnajst let jih je štela, ko je prišla v Svilanit. Mlado dekle je začelo svojo delovno pot v ši-

valnici kot adjustirka brisač, jo nadaljevala v tkalnici kot tkalka, pa se zopet za nekaj mesecev vrnila v šivalnico. Tudi Anica je sedla v šolske klopi, dokončala dvoletno administrativno šolo in se spoprijela s pisarniškim delom. Slabi dve leti je bila administratorica v svili, leta 1971 pa se je preselila v računovodstvo in tam ostala več kot dvajset let. Zaradi zmanjševanja režijskih delavcev je bila Anica premeščena v skladišče gotovih izdelkov in tam, kot administratorica dočakala - slovo. Pridna, tiha, skromna - skoraj preveč, bo zdaj svoje življenje zapisala družini, vrtu...

Marija Dobovšek se je v Svilanitu začela kaliti kot šivilja, a le za kratek čas. Ko je bila premeščena na delo kurirja in kasneje k delu administratorja - te-

leprinterista, se je Mimi odločila, da si bo nabrala še nekaj znanja v administrativni šoli. Ob delu seveda, kar pa za marljivo Mimi ni bila posebna težava. Lahko bi zapisali - lahkih nog in odprte glave - jo je tudi dokončala. Od administrativnih del se je "odselila" na upravo PP Frotir, zadnjih pet let pa med delavke v šivalnici. Kot poenterka jih je zvesto spremljala vse do zadnjega dne v mesecu avgustu. Vesela, živahna in pridna Mimi bo odslej več časa posvetila domu, otrokom, vnučkom... Lepo se imej Mimi in ne pozabi na smeh in dobro voljo.

Angela Škrtič je še ena od "pisarniških veterank", ki zaključuje svoje delovno pot v Svilanitu. Od leta 1963, komaj šestnajstletna je bila pisarniška moč na

različnih delovnih mestih. A, več kot trideset let je preživela v komerciali. Kdo ve, koliko dokumentacije je šlo skozi njene roke, ne da bi bila potrebna kakršnakoli kontrola. Tako zanesljivih pisarniških delavk je bilo v Svilanitu res zelo malo. Zato odločitev, da se bo poslovila ni bila sprejeta med njenimi sodelavci z navdušenjem. "Kako bomo brez Angelce, ki vse ve, zna in zmore?", so se spraševali in Jožetu še zadnje dni pred odhodom misel na to ni bila preveč pri srcu. Angelca pa se ni premislila! Pa ne zato, da bi ji bilo delo odveč! Kje pa! Le doma jo čaka ena majhna "kepica", potrebna varstva in ljubeče nege babice. Zato Angelci slovo ni bilo pretežko!

Mira Kuhar je kot šestnajstletno dekle iz Županjih njiv prišla v Svilanit in se po nekaj mesecih že postavila za tkalske stroje. Spretno, urno dekle je po

desetih letih dela poprijelo še za delo prebijalke kart. A, le za dve leti, kajti potem se je preselila v obratno pisarno in bila dolga leta poenterka. Delo v tkalnici je dobro poznala, pa tudi sodelavce, zato ji je šlo obračunavanje norm, plač dobro od rok. Pridnost in iznajdljivost sta jo po odhodu sodelavke v pokoj popeljali še "višje" - na delovno mesto obratnega tehnika, na katerem je Mira še vedno in od katerega se poslavlja. Rada in nerada. Rada, ker so sledi dolgoletnega dela že občutne in nerada, ker zapušča svoje sodelavce v tkalnici. Tako dolgo, dolgo so bili skupaj, da jim ni mogoče samo preprosto reči - adijo! Zato Miri ob odhodu kličemo - nasvidenje, do naslednjic!

Upokojenski stan pa so dočakali tudi naši sodelavci, ki so se že pred leti poslovili od tovarne, da bi mlajši imeli delo. Saj se še spominjamo, kako težko je bilo za delo pred leti, ko smo kar čez noč ostali brez naročil. Še enkrat hvala vsem, ki so imeli razumevanje za težave: Stanetu Poljanšku, Jožetu Porovnetu, Simonu Uršiču! Se vidimo kmalu!

ZGLED...

Slovo od obratovodkinje

Sodelavke in sodelavci iz konfekcije frotirja so se od svoje obratovodkinje Slavice Starešinič poslovili s priskrbenim pismom, ki ga v celoti objavljamo.

Spoštovana Slavica!

V naše podjetje si prišla pred nekaj meseci! To je zelo kratka doba. Vendar si v tem kratkem času v naš delovni krog vnesla neko posebno delovno vzdušje. Pravi jo, da so dobri ljudje kot lučke, ki ti prisvetijo na pot, ko tavaš v temi. Kot naša predpostavljena nisi gledala zviška na ljudi, oziroma na našo delavsko rajo, ampak si imela dušo, s katero si znala prisluhniti in tudi čutiti. Do nas si vedno gojila visoko cenjene kulturne človeške odnose. Pri tem pa se je najbolj zrcalila tvoja preprostost. Do vsakega si bila prijazno dostopna. O vseh problemih, ki so nastali v našem delovnem kolektivu si se z ljubeznivim nasmehom znala, na zelo kulturni ravni, pogovoriti z vsakim delavcem. Imela si sposobnost, da si si za vse te pogovore vedno vzela dovolj dragocenega časa. Tvoja odlika pa je bila tudi velika skrb, da nikoli nikomur nisi naredila krivice ali ga prizadela. To pa zaradi tega, ker si pri tem dajala prednost ljubeznivim človeškim odnosom in nisi podcenjevala nas, ki smo bili podrejeni v delovnem procesu. V proizvodnji podjetja pa nisi bila samo naša voditeljica, ki dela za denar, ampak tudi naša uspešna učiteljica. S svojo strokovnostjo si ustvarjala pogoje, da je tudi proizvodnja v podjetju potekala na visoki ravni. Vse naštetu pa je tudi nam delavkam vlivalo energijo in sposobnost premagovanja težav, kadar so le te nastopale na delovnem mestu. Zaradi tega smo z veseljem hodile na delo. Počutile smo se tako, kakor da je tovarna naš drugi dom. Rade smo delale pod tvojim vodstvom, ker se je vse razvijalo v nekem prijetnem in prijateljskem tonu. Škoda, da so ti lepi dnevi našega sodelovanja trajali tako kratek čas.

In usodna resnica je, kar pravi ljudski pregovor, da vse kar je lepega hitro mine. Draga Slavica! Sedaj nas zapuščas in odhajaš na drugo delovno mesto in v drugačno delovno okolje. Želimo ti veliko uspeha in da bi bila tudi tam tako priljubljena kakor si bila v našem krogu. Usoda pa naj ti nikoli ne postavi na pot zaprek, da bi morala v sebi zatajiti to kar si - DOBER, PLEMENIT ČLOVEK!

Čas je veter, ki pleve razpihava, zrno pa pušča. Torej Slavica, pozabi na vse težave in morebitne neprijetnosti, ki si jih doživela med nami. Mi pa ti rečemo "Hvala ti za vse lepe trenutke, ki smo jih skupaj preživeli! Del nas bo vedno s teboj in del tebe vedno z nami!"

SREČNO!

Za spominski album

DELOVNI POČITNIŠKI UTRIP

Julijski dnevi v Svilanitu niso prav nič spominjali na počitnice in oddih. Pred kolektivnim dopustom je bilo dela ogromno in če nam ne bi priskočili na pomoč dijaki in dijakinje, pa študentke in študentje, vsi pa pridni otroci Svilanitovih delavk in delavcev, bi bil res hudič. Čisto lahko bi se zgodilo, da še na dopust ne bi smeli. Zato se vsem pridnim mladim pomočnikom od srca zahvaljujemo za njihovo dragoceno pomoč.

Kupi brisač so pod pridnimi rokami hitro kopneli

Tale kup je pa kar raste, ampak to je dobro, kajti te brisače so že pregledane in pripravljene za vez!

Kdo pravi, da sem utrujena? Jaz že ne, mogoče mami!?

Meni je v Svili kar všeč; letos sem tu že drugo leto!

Šali sredi poletja??? Ja, da bo za zimo zaloge dovolj!

Dragaševa fanta sta delala vse mogoče, zdaj sta pri čiščenju vozičkov, da bodo spet bolje tekli!

Pa še posnetek "kartako"; že po kolektivnem dopustu v parku! Ni ga boljšega po dobri malici od kratkega klepeta v tovarniškem parku! Sredi zelenja v razkošni senci!

KAMNICKI ŠKOTILJE

